

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΔΙΚΑΣΤΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΤΗΣ ΕΕ

Εγχειρίδιο Εκπαιδευτή
Ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία για τα απόβλητα και προστασία του
περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου - Έμφαση στην
καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος αποβλήτων
Εργαστήριο για εθνικούς δικαστές και εισαγγελείς

Πίνακας περιεχομένων

I. Εισαγωγή	4
Στόχοι	4
Δομή	5
II. Μεθοδολογία.....	7
Χρονικό πλαίσιο.....	7
Προφίλ εκπαιδευτή	7
Μέθοδοι διδασκαλίας.....	8
Έγγραφα	11
III. Πακέτο χρήστη: η λειτουργία των διαφόρων στοιχείων της εκπαιδευτικής ενότητας.....	13
Εισαγωγή	13
Μικτή ηλεκτρονική μάθηση.....	13
Έγγραφα ιστορικού υποβάθρου	14
Υλικό ασκήσεων εργαστηρίου	15
Συνεισφορές του εκπαιδευτή.....	15
Πρόσθετα έγγραφα	16
IV. Οργάνωση και υλοποίηση εργαστηρίου: δομή, περιεχόμενο και μεθοδολογία.....	17
Ρύθμιση του σκηνικού	18
Ενότητα 1: Σύνοψη επισκόπηση των νομικών μέσων της ΕΕ για τα απόβλητα.....	21
Ενότητα 2: Παράνομη επεξεργασία και διαχείριση αποβλήτων	23
Ενότητα 3: Παράνομη μεταφορά αποβλήτων - εστίαση στις διασυνοριακές μετακινήσεις αποβλήτων	26
Ενότητα 4: Προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου	28
Ενότητα 5: Διερεύνηση, δίωξη και εκδίκαση εγκλημάτων κατά των αποβλήτων (εμπειρία ΕΝΠΕ)	30
Ενότητα 6: Μελέτη περίπτωσης σχετικά με την παράνομη απόρριψη αποβλήτων με σύνδεση με την οδηγία για την περιβαλλοντική ευθύνη (ΟΠΥ)	32
Ενότητα 7: Νομοθεσία για τα απόβλητα στο κράτος μέλος	34
Ενότητα 8: Εφαρμογή της νομοθεσίας για τα απόβλητα: εθνική νομολογία για τη διαχείριση αποβλήτων	35
Ενότητα 9: Διερεύνηση, δίωξη και εκδίκαση εγκλημάτων σχετικά με τα απόβλητα στο κράτος μέλος: νομολογία και πρακτική εμπειρία.....	36
Ενότητα 10: Μελέτη περίπτωσης για το έγκλημα κατά των αποβλήτων στο κράτος μέλος.....	38
Ενότητα 11: Προβλήματα και προκλήσεις της διαχείρισης αποβλήτων στην πράξη	40
Ενότητα 12: Ο ρόλος του εθνικού δικαστή και εισαγγελέα στην επιβολή της νομοθεσίας για τα απόβλητα και την καταπολέμηση των εγκλημάτων κατά των αποβλήτων - εστίαση στις προδικαστικές παραπομπές.....	41

Ενότητα 13: Συνεδρία λήξης - αξιολόγηση του εργαστηρίου	44
Παράρτημα I: Πρότυπο ενδεικτικού προγράμματος εργαστηρίου	45
Παράρτημα II: Υπόβαθρο που πρέπει να περιέχεται στο πακέτο για τον χρήστη	48

I. Εισαγωγή

Το παρόν εγχειρίδιο εκπαιδευτή για την ενότητα κατάρτισης σχετικά με τη **νομοθεσία της ΕΕ και των κρατών μελών για τα απόβλητα και την προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου - Έμφαση στην καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος αποβλήτων**, το οποίο αναπτύχθηκε από την ERA για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, απευθύνεται σε δικαστικά ινστιτούτα κατάρτισης, δίκτυα δικαστών, εθνικούς δικαστές, εμπειρογνώμονες από ΜΚΟ, ακαδημαϊκούς εμπειρογνώμονες, εκπαιδευτές, εισαγγελείς και κάθε άλλο σχετικό φορέα και τελικό χρήστη των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που επιθυμεί να διοργανώσει εκπαιδευτικά σεμινάρια στον τομέα του περιβαλλοντικού δικαίου της ΕΕ και της νομοθεσίας για τα απόβλητα, με ιδιαίτερη έμφαση στην καταπολέμηση του εγκλήματος κατά των αποβλήτων.

Στόχοι

Η εκπαιδευτική ενότητα απευθύνεται σε δικαστές και εισαγγελείς που ασχολούνται με περιβαλλοντικά θέματα με προηγούμενες γενικές, και σε ορισμένες περιπτώσεις ειδικές, γνώσεις σχετικά με το θέμα. Η ενότητα θα παρέχει στους δικαστές και τους εισαγγελείς σχετικές πληροφορίες σχετικά με τις τελευταίες εξελίξεις του *κεκτημένου* του περιβαλλοντικού δικαίου της ΕΕ, τη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου της ΕΕ και μια εις βάθος ανάλυση του θέματος με ιδιαίτερη έμφαση στη νομοθεσία της ΕΕ για τα απόβλητα. Αυτή η ενότητα κατάρτισης θα βοηθήσει επίσης τους εθνικούς δικαστές καθώς και τους εισαγγελείς να εφαρμόζουν λεπτομερώς τα σχετικά μέσα της ΕΕ.

Η εκπαιδευτική ενότητα θα συγκεντρώσει υλικό για τη διοργάνωση ενός δια ζώσης εργαστηρίου διάρκειας 2,5 ημερών ή ενός διαδικτυακού εργαστηρίου, χωρισμένου σε τέσσερις συνεδρίες διάρκειας μισής ημέρας, με στόχο την ανάπτυξη και την καλύτερη κατανόηση των βασικών νομικών πτυχών της νομοθεσίας της ΕΕ για τα απόβλητα. Τα βασικά θέματα που θα καλυφθούν είναι τα εξής:

- Οδηγία-πλαίσιο για τα απόβλητα
- Οδηγία για το περιβαλλοντικό έγκλημα
- Εγκλήματα σχετικά με τη διακίνηση και επεξεργασία αποβλήτων (μεταφορά, υγειονομική ταφή)
- Εγκλήματα σχετικά με τη διαχείριση αποβλήτων προϊόντων στο τέλος του κύκλου ζωής τους
- Διερεύνηση, δίωξη και εκδίκαση εγκλημάτων σχετικά με τα απόβλητα
- Νομολογία του ΔΕΕ
- Προκαταρκτική διαδικασία προδικαστικής παραπομπής
- Διάφορες μελέτες περιπτώσεων

Μετά από αυτή την κατάρτιση σχετικά με τη νομοθεσία της ΕΕ και των κρατών μελών για τα απόβλητα και την προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου - Έμφαση στην

καταπολέμηση του εγκλήματος κατά των αποβλήτων, οι συμμετέχοντες θα έχουν καλύτερη γνώση των διεθνών και ευρωπαϊκών φορέων και μέσων που παρουσιάζονται. Θα έχουν αποκτήσει καλύτερη κατανόηση των νομικών πτυχών που σχετίζονται με τη νομοθεσία της ΕΕ για τα απόβλητα και την εφαρμογή των μέσων της ΕΕ και θα είναι σε καλύτερη θέση να εφαρμόζουν ενεργά τους κανόνες της ΕΕ που έχουν μεταφερθεί στην αντίστοιχη εθνική τους νομοθεσία. Θα έχουν επίσης μια εξαιρετική ευκαιρία να ανταλλάξουν απόψεις σχετικά με τις πρακτικές εφαρμογής στα αντίστοιχα κράτη μέλη τους με συναδέλφους από άλλες δικαιοδοσίες.

Δομή

Η ενότητα "Η νομοθεσία της ΕΕ και η εθνική νομοθεσία για τα απόβλητα και η προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου - Έμφαση στην καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος αποβλήτων" αποτελείται από 13 αλληλένδετες αλλά αυτοτελείς ενότητες. Οι ενότητες αυτές μπορούν να συνδυαστούν σε ένα εργαστήριο εφαρμογής ανάλογα με τις προηγούμενες γνώσεις των συμμετεχόντων, τον διαθέσιμο χρόνο και την ειδική εκπαιδευτική προσέγγιση.

Καθορισμός του σκηνοικού - Νομοθεσία της ΕΕ για τα απόβλητα και το έγκλημα κατά των αποβλήτων

- Ενότητα 1: Σύντομη επισκόπηση των νομικών μέσων της ΕΕ για τα απόβλητα
- Ενότητα 2: Παράνομη επεξεργασία και διαχείριση αποβλήτων
- Ενότητα 3: Παράνομη μεταφορά αποβλήτων - εστίαση στη διασυνοριακή διακίνηση αποβλήτων

Αδικήματα και εγκλήματα που σχετίζονται με τα απόβλητα

- Ενότητα 4: Προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου
- Ενότητα 5: Διερεύνηση, δίωξη και εκδίκαση εγκλημάτων κατά των αποβλήτων (εμπειρία ENPE)
- Ενότητα 6: Μελέτη περίπτωσης σχετικά με την παράνομη απόρριψη αποβλήτων με σύνδεση με την οδηγία για την περιβαλλοντική ευθύνη (ΟΠΥ)

Το τοπίο του εθνικού δικαίου

- Ενότητα 7: Νομοθεσία για τα απόβλητα στο κράτος μέλος
- Ενότητα 8: Εφαρμογή της νομοθεσίας για τα απόβλητα: εθνική νομολογία για τη διαχείριση αποβλήτων
- Ενότητα 9: Διερεύνηση, δίωξη και εκδίκαση του εγκλήματος κατά των αποβλήτων στο κράτος μέλος: νομολογία και πρακτική εμπειρία
- Ενότητα 10: Μελέτη περίπτωσης για το έγκλημα των αποβλήτων στο κράτος μέλος

Εφαρμογή σε εθνικό επίπεδο

- Ενότητα 11: Προβλήματα και προκλήσεις της διαχείρισης αποβλήτων στην πράξη

- Ενότητα 12: Ο ρόλος του εθνικού δικαστή και εισαγγελέα στην επιβολή της νομοθεσίας για τα απόβλητα και την καταπολέμηση των εγκλημάτων κατά των αποβλήτων - εστίαση στις προκαταρκτικές αναφορές
- Ενότητα 13: Συνεδρία λήξης - αξιολόγηση του εργαστηρίου

Οι διάφορες μέθοδοι κατάρτισης που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε μελλοντικά εργαστήρια με βάση αυτό το υλικό θα παρουσιαστούν επίσης στην ενότητα, μαζί με συστάσεις για το πώς και σε ποιο μέρος της κατάρτισης μπορούν να χρησιμοποιηθούν καλύτερα. Οι διαζώσεις παρουσιάσεις μπορούν επίσης να συνδυαστούν με πρακτικές ασκήσεις που απαιτούν την ενεργό συμβολή των συμμετεχόντων, με μάθηση υποστηριζόμενη από την πληροφορική, που επιτρέπει στους συμμετέχοντες να εξοικειωθούν με τα διαθέσιμα εργαλεία και με διαδραστικές συνεδρίες που προωθούν την ανταλλαγή καλών πρακτικών και εμπειριών.

II. Μεθοδολογία

Χρονικό πλαίσιο

Το εργαστήριο διαρκεί 2,5 ημέρες σε δια ζώσης μορφή ή θα μπορούσε να χωριστεί σε τέσσερις συνεδρίες της μισής ημέρας, εάν προτιμάται η ηλεκτρονική μορφή. Η ακριβής δομή και διάρκεια θα αποφασιστεί, φυσικά, από τους παρόχους κατάρτισης.

Τα στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σε κάθε περίπτωση κατά την οριστικοποίηση του προγράμματος του εργαστηρίου και τη λήψη αποφάσεων σχετικά με την κατανομή του χρόνου μεταξύ των διαφόρων επιμέρους συνεδριών περιλαμβάνουν την ανάγκη να καλυφθούν αποτελεσματικά όλα τα κύρια χαρακτηριστικά του θέματος και να δοθεί επαρκής χρόνος στους συμμετέχοντες να υποβάλουν ερωτήσεις και να αλληλεπιδράσουν με τους εκπαιδευτές και μεταξύ τους. Θα πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι οι πολύωρες συνεδρίες έχουν αποδειχθεί λιγότερο αποτελεσματικές στην εκπαίδευση ενηλίκων. Συνεπώς, στο εργαστήριο θα πρέπει να εισάγονται συχνά διαλείμματα ή αλλαγές στον τρόπο διδασκαλίας.

- Μια ενδεικτική κατανομή χρόνου για κάθε ενότητα θα παρασχεθεί στο μέρος IV του παρόντος εγχειριδίου για τον εκπαιδευτή.

Προφίλ εκπαιδευτή

Κρίσιμη για την επιτυχία του εκπαιδευτικού εργαστηρίου είναι η επιλογή των εκπαιδευτών. Έχει αποδειχθεί ότι οι εκπαιδευτές με κοινό επαγγελματικό υπόβαθρο με αυτό των συμμετεχόντων τείνουν να κατανοούν καλύτερα τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες και να είναι πιο αποτελεσματικοί κατά την αντιμετώπισή τους. Για το λόγο αυτό, η σύνθεση ενός προφίλ του κοινού είναι ένας παράγοντας που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την επιλογή των εκπαιδευτών ενός εργαστηρίου υλοποίησης.

Είναι επίσης σημαντικό να προσδιοριστεί ο κατάλληλος εκπαιδευτής για κάθε μονάδα. Στις ενότητες όπου η έμφαση δίνεται σε πρακτικά ζητήματα, η συμμετοχή ενός επαγγελματία, δικηγόρου ή δικαστή με προσωπική εμπειρία στο θέμα θα ήταν ιδανική. Εάν το επίκεντρο μιας παρουσίασης είναι η μετάδοση πληροφοριών ή η εισαγωγή σε έννοιες ή σε έναν ευρύτερο τομέα του δικαίου, ένας ακαδημαϊκός ή ένας κατάλληλος αξιωματούχος πολιτικής, ακόμη και με επιστημονικό υπόβαθρο, θα μπορούσε επίσης να αποτελέσει μια καλή επιλογή.

- Πιο συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με το προφίλ του εκπαιδευτή που φαίνεται να ταιριάζει καλύτερα σε κάθε μονάδα θα παρασχεθούν στο μέρος IV του παρόντος εγχειριδίου για τον εκπαιδευτή.

Εκτός από τα επαγγελματικά προσόντα, η ποιότητα ενός εργαστηρίου υλοποίησης εξαρτάται επίσης από τις διδακτικές ικανότητες και τις παιδαγωγικές δεξιότητες του εκάστοτε εκπαιδευτή. Οι εκπαιδευτές δεν πρέπει να είναι μόνο γνώστες, αλλά και ικανοί να μεταδίδουν αποτελεσματικά πληροφορίες, να βοηθούν τους τελικούς χρήστες να αναπτύξουν νέες δεξιότητες και να τους παρακινούν να παρακολουθήσουν ενεργά την κατάρτιση. Θα πρέπει να παρέχουν τις απαραίτητες πληροφορίες με σαφή και δομημένο τρόπο, να τονίζουν τις συνδέσεις μεταξύ της καθημερινής εργασίας των συμμετεχόντων και των θεμάτων που

συζητούνται, να διατηρούν κάποια ευελιξία ώστε να προσαρμόζονται στις ειδικές ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των τελικών χρηστών που παρακολουθούν το εργαστήριο, καθώς αυτά γίνονται εμφανή, και να είναι ανοιχτοί και ενθαρρυντικοί στη συζήτηση και την ανταλλαγή απόψεων μαζί τους κατά τη διάρκεια της συνεδρίας.

Άλλες δεξιότητες που θα πρέπει ιδανικά να διαθέτουν οι δυνητικοί εκπαιδευτές και οι οποίες θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη είναι οι γλωσσικές δεξιότητες του εκπαιδευτή (όταν τα εργαστήρια είναι διεθνή) και η εξοικείωσή του με προϊόντα πληροφορικής- η χρήση της τεχνολογίας θα πρέπει να γίνεται τουλάχιστον σε ορισμένα τμήματα της κατάρτισης, ακόμη και αν αυτή διεξάγεται δια ζώσης (συνεδρίες κατάρτισης με χρήση πληροφορικής, χρήση PowerPoint ή άλλου οπτικοακουστικού υλικού, μάθημα ηλεκτρονικής μάθησης κ.λπ.)

Για την επιτυχή υλοποίηση του εργαστηρίου και την καλύτερη αντιμετώπιση των εκπαιδευτικών αναγκών των συμμετεχόντων, θα πρέπει να επιδιωχθεί κάποια ποικιλομορφία μεταξύ των εκπαιδευτών. Η ποικιλία μεταξύ του επαγγελματικού υπόβαθρου, του φύλου και (στο πλαίσιο της διασυννοριακής κατάρτισης) της εθνικότητας των ομιλητών θα εμπλουτίζει την εκδήλωση, προσφέροντας διαφορετικές οπτικές γωνίες στα θέματα, χρησιμοποιώντας διαφορετικές μεθόδους διδασκαλίας και εξασφαλίζοντας μια πιο ολοκληρωμένη ανάλυση της νομοθεσίας για τα απόβλητα.

Τέλος, αν και δεν είναι πάντα εύκολο να εκτιμηθεί, τα προσωπικά κίνητρα του δυνητικού εκπαιδευτή θα μπορούσαν να είναι ένας παράγοντας που αξίζει να εξεταστεί. Για την υλοποίηση ενός εργαστηρίου με βάση την εκπαιδευτική ενότητα, αναμένεται από τους εκπαιδευτές σημαντική ευελιξία και δέσμευση, καθώς και η προθυμία αλληλεπίδρασης με τους συμμετέχοντες. Η εμπλοκή εμπειρογνομώνων, οι οποίοι ενδιαφέρονται για το έργο και είναι διατεθειμένοι να καταβάλουν την απαραίτητη προσπάθεια για ένα επιτυχές αποτέλεσμα, θα προσέδιδε προστιθέμενη αξία στο εργαστήριο, ενώ θα παρακινούσε περαιτέρω τους συμμετέχοντες.

Κριτήρια για την επιλογή των εκπαιδευτών του εργαστηρίου:

- Καλή γνώση και εμπειρογνωμοσύνη στο θέμα και τους στόχους κάθε υπο-συνεδρίας
- Διδακτικές ικανότητες και παιδαγωγικές δεξιότητες
- Γλωσσικές δεξιότητες και δεξιότητες πληροφορικής
- Επαγγελματικό υπόβαθρο παρόμοιο με αυτό των συμμετεχόντων στο εργαστήριο
- Ποικιλομορφία στην ομάδα των εκπαιδευτών
- Κίνητρα

Μέθοδοι διδασκαλίας

Παρουσίαση σε στυλ διάλεξης

Η βέλτιστη μέθοδος για την παροχή μεγάλου όγκου πληροφοριών σε περιορισμένο χρονικό διάστημα είναι οι παρουσιάσεις τύπου διάλεξης, οι οποίες πραγματοποιούνται στην ολομέλεια. Η μέθοδος αυτή παρέχει στον εκπαιδευτή τον απαραίτητο χρόνο και την ευελιξία να δομήσει και να παρουσιάσει το περιεχόμενο της υπο-συνεδρίας όπως αυτός/αυτή κρίνει σκόπιμο.

Κατά τη διάρκεια της διάλεξης θα πρέπει να χρησιμοποιείται υποστηρικτικό υλικό, όπως περιγράμματα, και το PowerPoint ή άλλα εργαλεία παρουσίασης. Αυτό όχι μόνο θα επιτρέψει στους συμμετέχοντες να παρακολουθήσουν καλύτερα την παρουσίαση, αλλά και θα αποτελέσει ένα έγγραφο αναφοράς για το μέλλον, εάν οι συμμετέχοντες επιθυμούν να επανεξετάσουν τα κύρια θέματα της υπο-συνεδρίας.

Ένας από τους στόχους του εργαστηρίου είναι η εξοικείωση των συμμετεχόντων με την ισχύουσα νομοθεσία. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να γίνεται αναφορά στο υλικό που περιλαμβάνεται στο πακέτο για τον χρήστη καθ' όλη τη διάρκεια της διάλεξης και να ενθαρρύνονται οι συμμετέχοντες να μελετούν τα νομικά κείμενα, να εντοπίζουν τις διατάξεις και να αποκτούν καλύτερη κατανόηση της δομής και της εφαρμογής τους.

Ο εμπλουτισμός της διάλεξης με πρακτικά παραδείγματα θα μπορούσε επίσης να είναι ένα μέσο για να τονιστεί η σχέση μεταξύ θεωρίας και πράξης και να καταδειχθεί καλύτερα η εφαρμογή των διαφόρων νομικών μέσων. Σύντομες ασκήσεις ή ερωτήσεις θα μπορούσαν επίσης να διατυπωθούν από τους εκπαιδευτές, απαιτώντας από τους συμμετέχοντες να προβληματιστούν και να τις συζητήσουν πριν από την παρουσίαση της απάντησης. Οι εκπαιδευτές θα μπορούσαν, έτσι, όχι μόνο να δημιουργήσουν μια ατμόσφαιρα διαλόγου εντός της ομάδας, αλλά και να αξιολογήσουν κατά πόσον οι έννοιες έχουν εξηγηθεί σωστά.

Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να εξασφαλίζεται χρόνος για συζήτηση ή ερωτήσεις και απαντήσεις για τους συμμετέχοντες που επιθυμούν να ζητήσουν διευκρινίσεις ή περαιτέρω πληροφορίες. Ανάλογα με το περιεχόμενο και τη δομή κάθε διάλεξης, οι ερωτήσεις μπορούν να τίθενται κατά τη διάρκεια της παρουσίασης ή σε μια επόμενη συνεδρία συζήτησης που συντονίζει ο εκπαιδευτής ή ο υπεύθυνος του εργαστηρίου.

Αν και ο εκπαιδευτής διαδραματίζει τον κύριο ρόλο στις δια ζώσης παρουσιάσεις, οι συμμετέχοντες θα πρέπει επίσης να ενθαρρύνονται να συμβάλλουν ενεργά στις διάφορες υπο-συνεδρίες. Οι συμμετέχοντες μαθαίνουν όχι μόνο από την παροχή της κατάρτισης αυτή καθαυτή, αλλά και από το να ακούνε ερωτήσεις και προβλήματα με τα οποία δεν έχουν βρεθεί ακόμη αντιμέτωποι. Για το λόγο αυτό, είναι σημαντικό όλοι οι συμμετέχοντες που συμμετέχουν στο εργαστήριο να ενθαρρύνονται και να αισθάνονται αρκετά άνετα ώστε να μοιράζονται σκέψεις και ιδέες και να συνεισφέρουν με τις δικές τους εμπειρίες.

Εργαστηρια Μελέτης Περιπτώσεων

Εκτός από τις πληροφορίες σχετικά με τις γενικές πτυχές και τα πλαίσια της ΕΕ για το περιβαλλοντικό δίκαιο, η κατάρτιση αποσκοπεί επίσης στην παροχή στους συμμετέχοντες κάποιας πρακτικής εμπειρίας σχετικά με τις ιδιαιτερότητες των σχετικών υποθέσεων.

Προκειμένου να επισημανθούν περαιτέρω θέματα που απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή και να μπορέσουν οι συμμετέχοντες να αναπτύξουν συγκεκριμένες δεξιότητες, είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί η συμμετοχή τους σε αυτό το μέρος της κατάρτισης. Για το λόγο αυτό, ειδικά σχεδιασμένες εργαστηριακές μελέτες περίπτωσης θα συμπληρώνουν κάθε θεματική ενότητα. Ένα άλλο πλεονέκτημα αυτής της μεθόδου είναι ότι η προετοιμασία μιας μελέτης περίπτωσης αποτελεί διαδραστικό τρόπο μάθησης. Αφού έχουν ακούσει δια ζώσης παρουσιάσεις ή έχουν

διαβάσει υλικό υποβάθρου, οι συμμετέχοντες θα εκτιμήσουν μια αλλαγή στην τεχνική παρουσίαση.

▪ Μελέτες περιπτώσεων που αναλύθηκαν σε ομάδες εργασίας

Κατά τη διάρκεια των ασκήσεων του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες θα έχουν την ευκαιρία να χρησιμοποιήσουν τις δεξιότητες και τις γνώσεις τους για την επίλυση μελετών περίπτωσης που σχετίζονται με i. την παράνομη απόρριψη αποβλήτων με σύνδεση με την οδηγία για την περιβαλλοντική ευθύνη, και ii. το έγκλημα σχετικά με τα απόβλητα στο κράτος μέλος.

Ο εκπαιδευτής παρέχει στους συμμετέχοντες μια σύντομη εισαγωγή σχετικά με τις οργανωτικές πτυχές της εργασίας με τη συνεδρία ερωτήσεων και απαντήσεων που θα ακολουθήσει κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης ολομέλειας: ποια θέματα θα συζητηθούν στις ομάδες, ποια αποτελέσματα θα επιδιωχθούν και ποια παραδοτέα θα παρουσιαστούν κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης ολομέλειας που θα ακολουθήσει τις συζητήσεις.

Στη συνέχεια, οι συμμετέχοντες θα πρέπει να χωριστούν σε μικρότερες ομάδες εργασίας και να τους παρασχεθούν χώροι εργασίας. Η εργασία σε μικρότερες ομάδες έχει σημαντικά πλεονεκτήματα για τους συμμετέχοντες: η δυνατότητα εστίασης σε μελέτες περιπτώσεων θα τους επιτρέψει να εμβαθύνουν τις πρόσφατα αποκτηθείσες γνώσεις τους εφαρμόζοντάς τις σε συγκεκριμένες περιπτώσεις. Αυτό προσεγγίζει ένα πραγματικό σενάριο και μπορεί να αποτελέσει πολύτιμη εμπειρία για το μέλλον. Η μορφή της ομάδας εργασίας θα επιτρέψει σε κάθε συμμετέχοντα να συμμετάσχει ενεργά στη συζήτηση και να βελτιώσει τις επικοινωνιακές του δεξιότητες.

Δεδομένου ότι ένας από τους βασικούς στόχους της άσκησης είναι η ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των τελικών χρηστών, είναι σημαντικό ο υπεύθυνος του εργαστηρίου να κατανέμει τους συμμετέχοντες στις ομάδες εργασίας για να υποστηρίξει αυτή την αλληλεπίδραση: εάν ένα εργαστήριο διοργανώνεται ως εθνική δικαστική κατάρτιση, θα μπορούσε να ζητηθεί από δικαστές από διαφορετικά δικαστήρια να συνεργαστούν, ενώ είναι επίσης ευπρόσδεκτη η ισορροπία μεταξύ του αριθμού των δικαστών και των εισαγγελέων σε κάθε ομάδα. Πέρα από την επίλυση της υπόθεσης, αυτή η ποικιλομορφία θα επέτρεπε στους συμμετέχοντες να αποκτήσουν καλύτερη εικόνα του τρόπου με τον οποίο θα αντιμετωπιστούν τα ερωτήματα και του τρόπου με τον οποίο η σχετική νομοθεσία της ΕΕ εφαρμόζεται σε άλλη χώρα, από διαφορετικό νομικό επάγγελμα, σε άλλη πόλη ή δικαστήριο.

➤ Καθώς συνιστώνται δύο μελέτες περιπτώσεων για τα εργαστήρια που εφαρμόζουν αυτή την εκπαιδευτική ενότητα, η αλλαγή της σύνθεσης των ομάδων εργασίας σε κάθε άσκηση θα ήταν ένας τρόπος για να αυξηθεί περαιτέρω η διαδραστικότητα των συμμετεχόντων.

Ο εκπαιδευτής ορίζει ακριβή χρονοδιάγραμμα για κάθε μέρος της εργασίας κατά τη διάρκεια του εισαγωγικού μέρους της μελέτης περίπτωσης. Ανάλογα με τον διαθέσιμο χρόνο, ο εκπαιδευτής, που συντονίζει κάθε άσκηση, θα πρέπει να αποφασίσει αν όλες οι ομάδες εργασίας θα πρέπει να ασχοληθούν με όλες τις μελέτες περίπτωσης ή αν θα πρέπει να ανατεθούν συγκεκριμένες μελέτες περίπτωσης σε διαφορετικές ομάδες, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι συμμετέχοντες θα μπορέσουν να εξετάσουν διεξοδικά όλα τα θέματα.

Μόλις συσταθούν οι ομάδες εργασίας, θα πρέπει να οργανωθούν, να αναπτύξουν μια μέθοδο εργασίας και να προσδιορίσουν ποιο μέλος ή ποια μέλη της ομάδας θα είναι υπεύθυνα για την αναφορά των συμπερασμάτων της συζήτησής τους στους άλλους συμμετέχοντες. Ο εκπαιδευτής που ηγείται της άσκησης θα πρέπει να είναι παρών και να παρακολουθεί ως ένα βαθμό την αλληλεπίδραση σε κάθε ομάδα, προσφέροντας συμβουλές σχετικά με τη διαχείριση του χρόνου, όντας διαθέσιμος για να παρέχει διευκρινίσεις και να απαντά σε ερωτήσεις, και να είναι έτοιμος να βοηθήσει τους συμμετέχοντες εάν αντιμετωπίσουν σημαντικές δυσκολίες ή εάν η συζήτησή τους εκτροχιαστεί. Εάν είναι παρόντες εκπαιδευτές άλλων θεμάτων του εργαστηρίου, μπορούν επίσης να εμπλακούν στις συζητήσεις της επιλεγμένης μικρότερης ομάδας για την παρακολούθηση της συζήτησης και τη βοήθεια επί του θέματος.

Όταν όλες οι ομάδες ολοκληρώσουν τις εργασίες τους, οι συμμετέχοντες θα πρέπει να επιστρέψουν στην αίθουσα ολομέλειας για να συζητήσουν τα συμπεράσματά τους. Αυτό θα τους επιτρέψει να συγκρίνουν τις λύσεις τους με τα χαρακτηριστικά των μελετών περίπτωσης, να πάρουν περαιτέρω ιδέες από τους συναδέλφους τους στις άλλες ομάδες και να διευρύνουν την κατανόησή τους για το θέμα.

Για να επιτευχθούν οι στόχοι αυτής της τελικής συζήτησης, είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί ότι όλες οι ομάδες θα λάβουν το λόγο και θα παρουσιάσουν τα αποτελέσματα της εργασίας τους. Θα ήταν πιο αποτελεσματικό να συζητηθεί μία περίπτωση κάθε φορά, να κληθεί ο εισηγητής μιας από τις ομάδες να παρουσιάσει τα συμπεράσματά της και τα κύρια στοιχεία της συζήτησής της και στη συνέχεια να ζητηθούν από τα μέλη των άλλων ομάδων πρόσθετα σχόλια, διαφορετικές απόψεις κ.λπ. Εν κατακλείδι, ο εκπαιδευτής θα πρέπει να συνοψίσει τα κύρια σημεία που αναφέρθηκαν στη συζήτηση και να δώσει τα δικά του σχόλια, ώστε οι συμμετέχοντες να επιβεβαιώσουν εάν αντιμετώπισαν επιτυχώς την περίπτωση ή εάν θα μπορούσε να υπάρξει περαιτέρω βελτίωση.

- Μάθηση υποστηριζόμενη από ΤΠ

Η μάθηση με την υποστήριξη της πληροφορικής μπορεί να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα της κατάρτισης και να δώσει στους συμμετέχοντες την ευκαιρία να αποκτήσουν πρακτική εμπειρία, αξιοποιώντας τις δυνατότητες που προσφέρει το διαδίκτυο σε θέματα που αφορούν το περιβαλλοντικό δίκαιο εν γένει. Με τον τρόπο αυτό οι συμμετέχοντες θα έχουν την ευκαιρία να εξοικειωθούν με τους διάφορους δικτυακούς τόπους της ΕΕ στον τομέα αυτό (όπως η πύλη ηλεκτρονικής δικαιοσύνης, το Eur-Lex, ο δικτυακός τόπος της Curia, το ECLI κ.λπ.), όπου μπορούν να αποκτήσουν περαιτέρω πληροφορίες και συμβουλές σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής των μέσων της ΕΕ που καλύπτονται από το εργαστήριο. Χρησιμοποιώντας αποτελεσματικά αυτούς τους δικτυακούς τόπους, οι συμμετέχοντες θα μάθουν ενεργά πώς να βρίσκουν τα σχετικά νομικά κείμενα και υποθέσεις και θα λάβουν βοήθεια για τα πρακτικά προβλήματα που ενδέχεται να αντιμετωπίσουν κατά την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ στον τομέα αυτό.

Έγγραφα

Τα έγγραφα που πρέπει να διατεθούν στο εκπαιδευτικό εργαστήριο αποτελούνται από το περιεχόμενο του πακέτου χρήστη. Το πακέτο του χρήστη θα περιλαμβάνει:

- μικτό υλικό ηλεκτρονικής μάθησης,
- σύνολο εγγράφων υποβάθρου,
- πρόγραμμα εργαστηρίου,
- Κατάλογο συμμετεχόντων,
- κατάλογο εκπαιδευτών/ομιλητών,
- Βιογραφικά σημειώματα των εκπαιδευτών,
- συνεισφορές των ομιλητών,
- έντυπο αξιολόγησης.

III. Πακέτο χρήστη: η λειτουργία των διαφόρων στοιχείων της εκπαιδευτικής ενότητας

Εισαγωγή

Με τον όρο "πακέτο χρήστη" νοείται το σύνολο του πλούσιου υλικού που θα διατεθεί στους συμμετέχοντες σε ένα εργαστήριο εφαρμογής. Αυτό θα αποτελείται κυρίως από το μικτό υλικό ηλεκτρονικής μάθησης, το εκπαιδευτικό υλικό (σχετικά νομικά έγγραφα, συνδέσμους προς διαδικτυακές πηγές βιβλιογραφίας νομικών πράξεων για το θέμα σε διαδικτυακό σύνδεσμο, συνεισφορές των εκπαιδευτών και μελέτες περιπτώσεων) καθώς και υποστηρικτικά έγγραφα, όπως το πρόγραμμα του εργαστηρίου, ο κατάλογος των συμμετεχόντων, έντυπα αξιολόγησης του εργαστηρίου κ.λπ.

Φυσικά, εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια των διοργανωτών και των εκπαιδευτών των εργαστηρίων να χρησιμοποιήσουν το παρεχόμενο υλικό με τον τρόπο που θεωρούν καταλληλότερο και να συμπεριλάβουν πρόσθετα έγγραφα, όπου είναι απαραίτητο. Όλα τα βασικά νομικά μέσα της ΕΕ που απαιτούνται για την παροχή της κατάρτισης σχετικά με τη νομοθεσία της ΕΕ και των κρατών μελών για τα απόβλητα και την προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου - Εστίαση στην καταπολέμηση του περιβαλλοντικού εγκλήματος αποβλήτων αποτελούν ήδη μέρος του πακέτου του χρήστη, αλλά καθώς τα εργαστήρια υλοποίησης μπορεί να δομηθούν με συγκεκριμένη εστίαση, θα μπορούσε να είναι χρήσιμο περαιτέρω υλικό.

Το υλικό που πρέπει να συμπεριληφθεί στο πακέτο του χρήστη μπορεί και πρέπει να παρέχεται κυρίως σε ηλεκτρονική μορφή, για παράδειγμα με τη διάθεση του περιεχομένου στο διαδίκτυο και την παροχή πρόσβασης σε όλους τους συμμετέχοντες στο εργαστήριο. Εάν το εργαστήριο υλοποιείται πρόσωπο με πρόσωπο, το υλικό στο οποίο πρέπει να γίνεται τακτικά αναφορά κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου ή το οποίο θα διευκόλυνε την παρακολούθηση των εργασιών θα μπορούσε να παρέχεται σε έντυπη μορφή για ευκολότερη αναφορά κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης:

- πρόγραμμα εργαστηρίου,
- Κατάλογος συμμετεχόντων,
- κατάλογος εκπαιδευτών/ομιλητών,
- μελέτες περιπτώσεων,
- έντυπα αξιολόγησης.

- Κατά την παρουσίαση του υλικού που πρέπει να συνοδεύει κάθε ενότητα, πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ "απαραίτητου υλικού" και "πρόσθετου υλικού", το οποίο πρέπει να περιλαμβάνεται στα ηλεκτρονικά έγγραφα.

Μικτή ηλεκτρονική μάθηση

Η ενότητα κατάρτισης έχει δομηθεί έτσι ώστε να περιλαμβάνει τη "μικτή μάθηση" ως μεθοδολογική προσέγγιση, δεδομένου ότι συνδυάζει την αλληλεπίδραση της εκπαίδευσης πρόσωπο με πρόσωπο κατά τη διάρκεια των εργαστηρίων εφαρμογής με την ευελιξία που παρέχει το υλικό ηλεκτρονικής μάθησης. Καθώς το υλικό ηλεκτρονικής μάθησης έχει διαφορετικές λειτουργίες και μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τους συμμετέχοντες στο εργαστήριο σε διάφορα στάδια της μαθησιακής τους διαδικασίας, είναι σημαντικό να έχουν

πρόσβαση σε αυτό σε διαφορετικές περιπτώσεις: πριν από την υλοποίηση του εργαστηρίου, προκειμένου να προετοιμαστούν για τη συνάντηση, κατά τη διάρκειά του, προκειμένου να αξιοποιήσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο το διαθέσιμο υλικό με τη βοήθεια των εκπαιδευτών, και μετά το εργαστήριο, ως σημείο αναφοράς για την αναζήτηση πληροφοριών σχετικά με τη νομοθεσία της ΕΕ για τα απόβλητα.

Η βασική λειτουργία αυτού του υλικού ηλεκτρονικής μάθησης είναι να εισάγει τους ενδιαφερόμενους σε διάφορα νομικά θέματα σχετικά με διάφορες πτυχές της νομοθεσίας της ΕΕ για τα απόβλητα όπως: την οδηγία-πλαίσιο για τα απόβλητα και την οδηγία για το περιβαλλοντικό έγκλημα, τα εγκλήματα σχετικά με τη διακίνηση αποβλήτων, την επεξεργασία και τη διαχείριση των προϊόντων στο τέλος του κύκλου ζωής τους, τη διερεύνηση, τη δίωξη και τη δικαστική κρίση σε εγκλήματα σχετικά με τα απόβλητα, τη διαδικασία προδικαστικής παραπομπής και τέλος διάφορες μελέτες περιπτώσεων.

Θα περιλαμβάνει:

- Τα κυριότερα διεθνή και ενωσιακά νομικά μέσα καθώς και η νομολογία που θα αναλυθούν κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου, τα οποία οι συμμετέχοντες θα πρέπει να διαβάσουν πριν παρακολουθήσουν το μάθημα, καθώς και το αντίστοιχο κουίζ για να ελέγξουν τις γνώσεις τους. Στόχος δεν είναι να αντικαταστήσει τις συνεδρίες των εργαστηρίων για τα θέματα αυτά, αλλά να τις συμπληρώσει διασφαλίζοντας ότι όλοι οι συμμετέχοντες έχουν ένα κοινό βασικό επίπεδο γνώσεων πριν ξεκινήσουν και μπορούν να αξιοποιήσουν στο έπακρο τη συζήτηση για την αποσαφήνιση των θεμάτων στα εργαστήρια.
- Πρόσβαση στη βιβλιογραφία των νομικών πράξεων και άλλων σχετικών πηγών, στις οποίες οι συμμετέχοντες μπορούν να ανατρέχουν ανά πάσα στιγμή.
- Πρόσβαση στην υπόλοιπη έκδοση της ηλεκτρονικής μάθησης της εκπαιδευτικής ενότητας που θα παρασχεθεί μετά το εργαστήριο για τους συμμετέχοντες ώστε να τη χρησιμοποιήσουν ως επανεκπαίδευση και να την επαναχρησιμοποιήσουν με τους συναδέλφους τους παράλληλα με το εκπαιδευτικό υλικό.

Μόλις επιλεγούν οι συμμετέχοντες, θα πρέπει να λάβουν πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο πρόσβασης στο υλικό ηλεκτρονικής μάθησης και να ενθαρρυνθούν να μελετήσουν το περιεχόμενό του 7-10 ημέρες πριν από την υλοποίηση του εργαστηρίου. Με αυτόν τον τρόπο, θα έχουν τη δυνατότητα να ανανεώσουν ή να αποκτήσουν κάποιες βασικές γνώσεις και να προετοιμαστούν καλύτερα για το πρόγραμμα του εργαστηρίου.

Έγγραφο ιστορικού υποβάθρου

Τα νομικά κείμενα θα αποτελέσουν το μεγαλύτερο μέρος του περιεχομένου του εκπαιδευτικού υλικού: διεθνείς συμβάσεις, άρθρα συνθηκών, κανονισμοί, οδηγίες, νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης κ.λπ. θα αποτελέσουν το υπόβαθρο της ανάλυσης στο εργαστήριο. Στα ηλεκτρονικά έγγραφα θα πρέπει να περιλαμβάνεται μια ολοκληρωμένη συλλογή όλων των εγγράφων υποβάθρου, στα οποία θα μπορεί να γίνει αναφορά μετά την ολοκλήρωση του εργαστηρίου. Οι συμμετέχοντες είναι πιθανό να επανέλθουν στα κείμενα αυτά για να φρεσκάρουν τη μνήμη τους, να βρουν μια συγκεκριμένη διάταξη ή απόφαση και να αναζητήσουν καθοδήγηση ή έμπνευση εάν έρθουν αντιμέτωποι με μια υπόθεση επί του θέματος σε μεταγενέστερο στάδιο. Αυτή η μορφή θα μπορούσε επίσης να υποστηρίξει την

εύκολη περαιτέρω διάδοση αυτού του υλικού, το οποίο οι συμμετέχοντες στο εργαστήριο θα μπορούσαν να προωθήσουν στους συναδέλφους τους, εάν τους ζητηθεί.

Πέραν των νομικών κειμένων, θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνονται στα ηλεκτρονικά έγγραφα σύνδεσμοι προς επιγραμμικές βάσεις δεδομένων, εργαλεία και πηγές, όπως η πύλη e-justice, το Eur-Lex, το Curia, το ECLI και άλλοι παρόμοιοι ιστότοποι, ως υλικό υποβάθρου.

➤ Προτάσεις σχετικά με το ποιο συγκεκριμένο υλικό θα συμπεριληφθεί σε αυτό το μέρος του πακέτου για τον χρήστη περιλαμβάνονται στο μέρος δ) σχετικά με την ανάλυση κάθε υπο-ενότητας του εργαστηρίου.

Το υλικό θα πρέπει να παρέχεται στη γλώσσα του εργαστηρίου. Όταν διοργανώνονται διεθνή εργαστήρια, θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν σύνδεσμοι προς βάσεις δεδομένων της ΕΕ (όπως <http://eur-lex.europa.eu/> ή <http://curia.europa.eu/>), ώστε οι συμμετέχοντες να έχουν πρόσβαση σε νομικά κείμενα της ΕΕ στη γλώσσα της επιλογής τους. Πέρα από τη συμπερίληψή τους στα ηλεκτρονικά έγγραφα, συνιστάται η παροχή των λίγων εγγράφων σε έντυπη μορφή που είναι απαραίτητα κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου. Η δυνατότητα γρήγορης εύρεσης μιας διάταξης, η προβολή της δομής μιας νομικής πράξης, η τήρηση σημειώσεων κ.λπ. θα βοηθούσε τους συμμετέχοντες να παρακολουθήσουν καλύτερα την κατάρτιση και να εξοικειωθούν περαιτέρω με τις νομικές πράξεις που συζητούνται.

Υλικό ασκήσεων εργαστηρίου

Προτείνονται δύο ασκήσεις εργαστηρίου για τα εργαστήρια που υλοποιούν την ενότητα κατάρτισης "Εθνικοί δικαστές και νομοθεσία της ΕΕ για τα απόβλητα". Είναι δομημένες με βάση μελέτες περιπτώσεων. Το προπαρασκευαστικό υλικό που υποστηρίζει τις μελέτες περιπτώσεων των εργαστηρίων, όπως τα καθήκοντα των διαφόρων περιπτώσεων που πρόκειται να συζητηθούν ή πρόσθετα νομικά κείμενα που θα χρειαστούν για την επίλυση των περιπτώσεων, πρέπει να παρέχεται στους συμμετέχοντες σε έντυπη μορφή κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου.

Συνεισφορές του εκπαιδευτή

Εκτός από τα έγγραφα ιστορικού, κάθε φορά που διοργανώνεται ένα εργαστήριο εφαρμογής με θέμα "Εθνικοί δικαστές και νομοθεσία της ΕΕ για τα απόβλητα - Έμφαση στην καταπολέμηση του εγκλήματος κατά των αποβλήτων", θα πρέπει να ζητείται από τους συμμετέχοντες εκπαιδευτές να προετοιμάζουν το δικό τους υποστηρικτικό υλικό, με τη μορφή παρουσιάσεων PowerPoint, περιγραμμάτων, σημειώσεων ή πλήρων κειμένων των διαλέξεών τους. Οι εκπαιδευτές θα πρέπει να είναι ελεύθεροι να διαρθρώσουν το υποστηρικτικό υλικό των παρουσιάσεών τους όπως προτιμούν. Ο κύριος στόχος θα είναι να βοηθηθούν οι ενδιαφερόμενοι που θα παρακολουθήσουν το εργαστήριο να παρακολουθήσουν καλύτερα την παρουσίαση, και για το λόγο αυτό θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην παροχή μιας σαφούς δομής.

Οι εκπαιδευτές μπορεί επίσης να συμβουλεύονται να προετοιμάσουν έναν καλά υπολογισμένο αριθμό διαφανειών, αφήνοντας λίγο χρόνο για ερωτήσεις και απαντήσεις κατά τη διάρκεια της παρουσίασης ή αν αναπτυχθεί μια απρογραμματιστή συζήτηση.

Οι συνεισφορές των εκπαιδευτών θα μπορούσαν επίσης να χρησιμοποιηθούν ως έγγραφο αναφοράς για τον εντοπισμό των κύριων σημείων του θέματος.

Οι εισηγήσεις των ομιλητών θα πρέπει επιπλέον να συμπεριληφθούν στο πακέτο του χρήστη. Θα πρέπει επίσης να συμπεριληφθούν σε έντυπη μορφή στο πακέτο εγγράφων.

- Συνιστάται πάντα η παροχή κάποιου είδους γραπτής υποστήριξης των διαλέξεων και για το λόγο αυτό αναφέρεται πάντα στα "απαραίτητα έγγραφα". Ειδικά ένα περίγραμμα της παρουσίασης PowerPoint που αντικατοπτρίζει τη δομή της υπο-συνεδρίας επιτρέπει στους συμμετέχοντες να κατανοήσουν καλύτερα τη δομή και να παρακολουθήσουν τη διάλεξη.

Πρόσθετα έγγραφα

Εκτός από το εκπαιδευτικό υλικό, πρέπει να διατεθούν στους συμμετέχοντες διάφορα έγγραφα που υποστηρίζουν την οργάνωση του εργαστηρίου. Τα έγγραφα αυτά θα είναι άμεσης και συνεχούς χρήσης κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να παρέχονται σε έντυπη μορφή.

Το τελικό πρόγραμμα του εργαστηρίου πρέπει να παρέχεται στην αρχή της κατάρτισης, ώστε οι συμμετέχοντες να μπορούν να προγραμματίσουν ανάλογα και να κατανοήσουν καλύτερα τη ροή της κατάρτισης. Θα πρέπει να παρέχεται κατάλογος όλων των συμμετεχόντων στο εργαστήριο, διευκολύνοντας την αλληλεπίδραση μεταξύ των τελικών χρηστών που παρακολουθούν το εργαστήριο. Επιπλέον, με τη συμπερίληψη ορισμένων στοιχείων επικοινωνίας (επαγγελματική θέση και ταχυδρομική διεύθυνση) δίνεται η δυνατότητα στους συμμετέχοντες να διατηρήσουν επαφή ακόμη και μετά την ολοκλήρωση του εργαστηρίου. Τέλος, για να επιτευχθεί η άμεση αξιολόγηση του εργαστηρίου, θα πρέπει να διανεμηθεί ερωτηματολόγιο με το οποίο θα ζητείται η ανατροφοδότηση των συμμετεχόντων σχετικά με το περιεχόμενο του εργαστηρίου, τα οργανωτικά χαρακτηριστικά και τη συνολική αποτελεσματικότητά του.

IV. Οργάνωση και υλοποίηση εργαστηρίου: δομή, περιεχόμενο και μεθοδολογία

Για την ενότητα κατάρτισης με θέμα "Η νομοθεσία της ΕΕ και η εθνική νομοθεσία για τα απόβλητα και η προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου - Έμφαση στην καταπολέμηση του εγκλήματος κατά των αποβλήτων" και τα εργαστήρια εφαρμογής της, προτείνεται μια δομή βασισμένη σε θεματικές ενότητες. Κάθε θεματική ενότητα θα επικεντρώνεται σε ένα συγκεκριμένο θέμα της νομοθεσίας της ΕΕ στον τομέα αυτό. Κάθε εργαστήριο εφαρμογής θα αποτελείται έτσι από περισσότερες ενότητες, εξασφαλίζοντας την εναλλαγή θεωρητικών και πρακτικών στοιχείων. Η τελική δομή, ωστόσο, πρέπει να αποφασιστεί λαμβάνοντας υπόψη τις προηγούμενες γνώσεις και τις προτεραιότητες κατάρτισης των τελικών χρηστών.

Καθορισμός του σκηνικού - Νομοθεσία της ΕΕ για τα απόβλητα και το περιβαλλοντικό έγκλημα αποβλήτων

- Ενότητα 1: Σύνοψη επισκόπηση των νομικών μέσων της ΕΕ για τα απόβλητα
- Ενότητα 2: Παράνομη επεξεργασία και διαχείριση αποβλήτων
- Ενότητα 3: Παράνομη μεταφορά αποβλήτων - εστίαση στη διασυνοριακή διακίνηση αποβλήτων

Αδικήματα και εγκλήματα που σχετίζονται με τα απόβλητα

- Ενότητα 4: Προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου
- Ενότητα 5: Διερεύνηση, δίωξη και εκδίκαση περιβαλλοντικών εγκλημάτων αποβλήτων (εμπειρία ENPE)
- Ενότητα 6: Μελέτη περίπτωσης σχετικά με την παράνομη απόρριψη αποβλήτων με σύνδεση με την οδηγία για την περιβαλλοντική ευθύνη (ΟΠΥ)

Το τοπίο του εθνικού δικαίου

- Ενότητα 7: Νομοθεσία για τα απόβλητα στο κράτος μέλος
- Ενότητα 8: Εφαρμογή της νομοθεσίας για τα απόβλητα: εθνική νομολογία για τη διαχείριση αποβλήτων
- Ενότητα 9: Διερεύνηση, δίωξη και εκδίκαση του περιβαλλοντικού εγκλήματος αποβλήτων στο κράτος μέλος: νομολογία και πρακτική εμπειρία
- Ενότητα 10: Μελέτη περίπτωσης για το περιβαλλοντικό έγκλημα αποβλήτων στο κράτος μέλος

Εφαρμογή σε εθνικό επίπεδο

- Ενότητα 11: Προβλήματα και προκλήσεις της διαχείρισης αποβλήτων στην πράξη
- Ενότητα 12: Ο ρόλος του εθνικού δικαστή και εισαγγελέα στην επιβολή της νομοθεσίας για τα απόβλητα και την καταπολέμηση των περιβαλλοντικών εγκλημάτων αποβλήτων - εστίαση στις προδικαστικές παραπομπές
- Ενότητα 13: Συνεδρία λήξης - αξιολόγηση του εργαστηρίου

Ρύθμιση του σκηνικού

Σύντομη περιγραφή του περιεχομένου

Το εργαστήριο θα πρέπει πάντα να ξεκινά με την υποδοχή των συμμετεχόντων και με μια σύντομη εισαγωγή και επεξήγηση του περιεχομένου του προγράμματος, της οργάνωσης και της υλοποίησης του εργαστηρίου.

Γενικοί στόχοι

Ο κύριος στόχος αυτής της πρώτης συνεδρίας είναι να καλωσορίσει τους εκπαιδευτές και τους συμμετέχοντες στο εργαστήριο, να προετοιμάσει το σκηνικό υπενθυμίζοντάς τους το πλαίσιο του εκπαιδευτικού προγράμματος και να ενθαρρύνει την αλληλεπίδραση και την ενεργό συμμετοχή τους στο πρόγραμμα.

Ειδικά σημεία μάθησης

Εισαγωγή των διοργανωτών του εργαστηρίου

Κατά τη συνεδρία υποδοχής παρουσιάζεται ο υπεύθυνος κατάρτισης του εργαστηρίου, ο οποίος είναι υπεύθυνος για την επιτυχή υλοποίηση του περιεχομένου του προγράμματος, την προεδρία των παρουσιάσεων, τη διαχείριση των ερωτήσεων και απαντήσεων, τη διοργάνωση και την υλοποίηση των πρακτικών ασκήσεων και την αντιμετώπιση *ειδικών* θεμάτων καθ' όλη τη διάρκεια του εργαστηρίου. Ο υπεύθυνος κατάρτισης μπορεί να επικουρείται από έναν δικαστικό σύμβουλο κατάρτισης του εργαστηρίου, ο οποίος, ιδανικά, πρέπει να είναι ειδικός στο θέμα (δικαστής, νομικός ή ακαδημαϊκός) και ο οποίος συνήθως συμμετέχει στην προετοιμασία του υλικού του εργαστηρίου από την αρχή (καθορίζει τη δομή του προγράμματος, κανονίζει το περιεχόμενο κάθε παρουσίασης καθώς και της πρακτικής άσκησης που θα καλυφθεί, ελέγχει όλες τις προετοιμασμένες παρουσιάσεις για να βεβαιωθεί ότι το υλικό δεν επικαλύπτει το ένα το άλλο και βοηθά επίσης στην υλοποίηση ενός εργαστηρίου, εάν χρειάζεται).

Εισαγωγή των συμμετεχόντων και των εκπαιδευτών

Η εναρκτήρια συνεδρία θα πρέπει επίσης να χρησιμοποιηθεί για να επιτραπεί στους συμμετέχοντες να συστηθούν, να παρουσιάσουν το εθνικό και επαγγελματικό τους υπόβαθρο και να καταδείξουν τις προσδοκίες τους για το εργαστήριο. Με αυτόν τον τρόπο, οι συμμετέχοντες θα εξοικειωθούν με την προσφώνηση της ομάδας, γεγονός που θα διευκολύνει την ενεργό συμμετοχή τους στις επόμενες συνεδρίες, και θα γνωρίσουν επίσης λίγο καλύτερα το υπόβαθρο των συναδέλφων τους. Η ενημέρωση των εκπαιδευτών και των συμμετεχόντων σχετικά με το ποιες εθνικότητες και επαγγελματικές ομάδες εκπροσωπούνται στο εργαστήριο μπορεί να έχει μεγάλη σημασία για τη συζήτηση και να αποτελέσει πλεονέκτημα για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής ανταλλαγής πληροφοριών και εμπειριών. Η δυνατότητα ανακάλυψης από τους συμμετέχοντες της εμπειρίας που φέρνουν μαζί τους στο σεμινάριο κατάρτισης και του τι επιδιώκουν πρωτίστως να επιτύχουν με τη συμμετοχή τους θα μπορούσε να βοηθήσει τον υπεύθυνο του εργαστηρίου να προσαρμόσει καλύτερα το πρόγραμμα στις ειδικές ανάγκες των συμμετεχόντων, δίνοντας έμφαση σε ορισμένες πτυχές, προσαρμόζοντας το χρόνο που διατίθεται στις διάφορες υποενότητες κ.λπ.

- Αυτό μπορεί να επιτευχθεί καλώντας τους συμμετέχοντες να θέσουν ένα βασικό ερώτημα που περιμένουν να εξεταστεί κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου ή να αναφέρουν ποιο στοιχείο τους έκανε να υποβάλουν αίτηση για το εργαστήριο.

Παρουσίαση του προγράμματος του εργαστηρίου

Το εργαστήριο θα πρέπει να περιλαμβάνει, στην αρχή, μια παρουσίαση του προγράμματος, του πεδίου εφαρμογής και των στόχων. Θα αναφέρεται η εστίαση κάθε ενότητας και θα τονίζεται η αναμενόμενη συμβολή των συμμετεχόντων σε κάθε μέρος του προγράμματος. Είναι σημαντικό οι συμμετέχοντες να συνειδητοποιήσουν τον στόχο κάθε ενότητας και τη ροή του προγράμματος του εργαστηρίου, ώστε να είναι καλύτερα εξοπλισμένοι για να παρακολουθήσουν τις συζητήσεις και να βεβαιωθούν ότι δεν θα χάσουν την ευκαιρία να θέσουν ερωτήσεις ή να διευκρινίσουν τυχόν ασάφειες.

Παρουσίαση του εκπαιδευτικού υλικού

Η εναρκτήρια συνεδρία είναι επίσης η ευκαιρία να παρουσιαστεί το υλικό που περιλαμβάνεται στο πακέτο του χρήστη και να εξηγηθεί η λειτουργία του, ώστε οι συμμετέχοντες να μπορούν να το χρησιμοποιήσουν καθ' όλη τη διάρκεια του εργαστηρίου. Θα πρέπει να περιγραφεί το περιεχόμενο των ηλεκτρονικών εγγράφων (όλα τα σχετικά νομικά κείμενα, σύνδεσμοι προς διαδικτυακές πηγές, προτεινόμενες λύσεις στις μελέτες περιπτώσεων κ.λπ.) και να δοθούν εξηγήσεις σχετικά με τα έγγραφα που θα έχουν διατεθεί στους συμμετέχοντες σε έντυπη μορφή για αναφορά κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου (π.χ. παρουσιάσεις και περιγράμματα των εκπαιδευτών, βασικά νομικά κείμενα, οι μελέτες περιπτώσεων για τις ασκήσεις του εργαστηρίου, έγγραφα όπως ο κατάλογος των συμμετεχόντων, τα εργαλεία αξιολόγησης του εργαστηρίου κ.λπ.)

Παρουσίαση των οργανωτικών πτυχών του εργαστηρίου

Επιπλέον, θα παρουσιαστούν όλες οι υλικοτεχνικές πτυχές του εργαστηρίου. Θα αναφερθούν οι χώροι που θα χρησιμοποιηθούν κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου για τις διάφορες συνεδρίες, τις ασκήσεις και τα διαλείμματα για γεύμα και καφέ, θα καθοριστεί η δυνατότητα χρήσης υπολογιστών, Wi-Fi, βιβλιοθήκης, σταθμού επιχειρήσεων κ.λπ. και θα δοθούν πληροφορίες για τα γεύματα που θα οργανωθούν και τα δείπνα που θα παρασχεθούν. Είναι σημαντικό εδώ να διασφαλιστεί ότι οι συμμετέχοντες θα υπενθυμίζουν και θα μπορούν να επωφεληθούν από όλα τα μέτρα που λαμβάνονται για τη διευκόλυνση της συμμετοχής τους στο εργαστήριο, καθώς και από τη σημασία των κοινών δραστηριοτήτων που επιτρέπουν μια λιγότερο επίσημη αλληλεπίδραση μεταξύ των εκπαιδευτών και των συναδέλφων.

Μεθοδολογία

Ενώ οι συμμετέχοντες βρίσκονται στην ολομέλεια, όλοι καλούνται να συστηθούν. Το πρόγραμμα του εργαστηρίου θα παρουσιαστεί από τον υπεύθυνο κατάρτισης του εργαστηρίου.

Αφού καλωσορίσουν τους συμμετέχοντες και τους εκπαιδευτές στο εργαστήριο, θα τους δοθεί η ευκαιρία να συστηθούν και να εκφράσουν τις προσδοκίες τους σχετικά με το εργαστήριο. Αυτό θα βελτιώσει την ατμόσφαιρα του εργαστηρίου από την αρχή, η οποία αποτελεί βασικό στοιχείο για την επιτυχία του. Οι συμμετέχοντες είναι πιο πιθανό να είναι ενεργοί κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης εάν γνωρίζουν το ιστορικό των συναδέλφων τους.

Επιπλέον, θα παρουσιαστούν το περίγραμμα και οι κύριοι στόχοι του εργαστηρίου. Αυτή η εισαγωγή θα περιέχει πληροφορίες τόσο για το πρόγραμμα όσο και για την υλικοτεχνική υποδομή (π.χ. ποιες αίθουσες θα είναι διαθέσιμες για τους συμμετέχοντες κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου, βιβλιοθήκη, διαθεσιμότητα υπολογιστών και Wi-Fi, διαλείμματα καφέ και γεύματα, βραδινό πρόγραμμα). Μπορεί επίσης να προταθεί μια άσκηση "σπασίματος του πάγου" από τον υπεύθυνο του εργαστηρίου.

Διάρκεια

Ο χρόνος που θα διατεθεί για την εναρκτήρια συνεδρία θα εξαρτηθεί από τον αριθμό των συμμετεχόντων που θα παρακολουθήσουν το εργαστήριο. Λαμβάνοντας υπόψη ότι το εργαστήριο θα πρέπει ιδανικά να έχει 20 έως 30 συμμετέχοντες, η εναρκτήρια συνεδρία θα πρέπει να διαρκεί περίπου 30 λεπτά, ώστε να εξασφαλιστεί επαρκής χρόνος για την παρουσίαση όλων των εκπαιδευτών και των συμμετεχόντων και για την παροχή όλων των απαραίτητων πληροφοριών σχετικά με την εκδήλωση.

Έγγραφα

Απαραίτητο υλικό (που θα διατεθεί σε έντυπη μορφή κατά τη διάρκεια της υπο-συνόδου):

01	Τελική έκδοση του προγράμματος του εργαστηρίου
02	Κατάλογος εκπαιδευτών
03	Βιογραφικά σημειώματα εκπαιδευτών
04	Κατάλογος συμμετεχόντων

Ο υπεύθυνος κατάρτισης θα πρέπει να επιδείξει ολόκληρο το πακέτο χρήστη σε αυτή την ενότητα, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών εγγράφων, για να ενημερώσει τους συμμετέχοντες για όλα τα διαφορετικά χαρακτηριστικά του πακέτου.

Προφίλ εκπαιδευτή

Η εναρκτήρια συνεδρίαση θα πραγματοποιηθεί σε ολομέλεια και θα συντονίζεται από τον υπεύθυνο κατάρτισης, τον υπεύθυνο για τη συνεκτική διαχείριση του εργαστηρίου, ή τον σύμβουλο δικαστικής κατάρτισης. Θα είχε προστιθέμενη αξία η ανάθεση του ρόλου του "διαχειριστή της ημερίδας" στο πρόσωπο που είναι υπεύθυνο για την οργάνωση της ημερίδας. Αυτός θα ήταν ο καταλληλότερος για να παρουσιάσει τη δομή και τους κύριους στόχους του προγράμματος, έχοντας λάβει όλες τις σχετικές αποφάσεις και έχοντας δώσει προτεραιότητα σε συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της κατάρτισης έναντι άλλων.

Ενότητα 1: Σύντομη επισκόπηση των νομικών μέσων της ΕΕ για τα απόβλητα

Σύντομη περιγραφή του περιεχομένου και των γενικών στόχων

Στόχος της ενότητας αυτής είναι να παρουσιάσει εν συντομία τα νομικά μέσα της ΕΕ για τα απόβλητα. Η παρουσίαση ξεκινά με μια γενική επισκόπηση σχετικά με τη νομοθεσία και την πολιτική της ΕΕ στον τομέα αυτό και σε συναφείς τομείς. Παρέχει πληροφορίες σχετικά με τη θεματική στρατηγική για την πρόληψη και την ανακύκλωση των αποβλήτων, το σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία, τα επικίνδυνα απόβλητα κ.λπ. Επιπλέον, η παρουσίαση παρέχει καλύτερη κατανόηση της οδηγίας-πλαίσιου για τα απόβλητα, συζητώντας πτυχές όπως ο ορισμός των αποβλήτων και τα βασικά σημεία της οδηγίας. Με μια τέτοια επισκόπηση, οι συμμετέχοντες θα έχουν τα κλειδιά για να κατανοήσουν γιατί τα απόβλητα πρέπει να ρυθμίζονται και ποια είναι τα σημαντικότερα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν στην ευρωπαϊκή νομοθεσία για τα απόβλητα.

Ειδικά σημεία μάθησης

- Βασικά χαρακτηριστικά και κύριες εξελίξεις πολιτικής
- Μέσα της νομοθεσίας της ΕΕ για τα απόβλητα
- Ορισμός των αποβλήτων
- Έννοια των επικίνδυνων αποβλήτων

Μεθοδολογία

Η ενότητα αυτή θα πρέπει να διεξάγεται ως μετωπική παρουσίαση στην ολομέλεια, είτε αυτοπροσώπως είτε διαδικτυακά. Θα υπάρχει επαρκής χρόνος για τους συμμετέχοντες να θέσουν ερωτήσεις ή να συζητήσουν τυχόν ασαφή σημεία και να συνεισφέρουν με τη δική τους εμπειρία, ιδίως όσον αφορά τις νομικές εφαρμογές τέτοιων τεχνικών πτυχών.

Χρονικό πλαίσιο

Ο χρόνος που θα διατεθεί για την ενότητα αυτή θα πρέπει να είναι περίπου 45 λεπτά για την παρουσίαση και άλλα 15 λεπτά για σχόλια και συζητήσεις.

Έγγραφα

Απαραίτητο υλικό (που θα διατεθεί σε έντυπη μορφή κατά τη διάρκεια της υπο-συνόδου):

01	Παρουσίαση PowerPoint: "Σύντομη επισκόπηση του νομικού μέσου της ΕΕ για τα απόβλητα"
----	--

Πρόσθετο υλικό (που πρέπει να συμπεριληφθεί στα ηλεκτρονικά έγγραφα):

	Νομοθεσία της ΕΕ
01	Οδηγία-πλαίσιο για τα απόβλητα (2008/98/ΕΚ), 19 Νοεμβρίου 2008

Προφίλ εκπαιδευτή

Ο ιδανικός ομιλητής διαθέτει νομικές γνώσεις και εμπειρογνωμοσύνη στον τομέα της νομοθεσίας για τα απόβλητα και της κύριας πολιτικής για τα απόβλητα. Οι νομικές γνώσεις είναι απαραίτητες, καθώς το επίκεντρο είναι όλα τα νομικά μέσα που σχετίζονται με το δίκαιο των αποβλήτων.

Ενότητα 2: Παράνομη επεξεργασία και διαχείριση αποβλήτων

Σύντομη περιγραφή του περιεχομένου και των γενικών στόχων

Ο γενικός στόχος αυτής της παρουσίασης είναι να παράσχει μια εις βάθος κατανόηση των ευρωπαϊκών διατάξεων σχετικά με την επεξεργασία και τη διαχείριση των αποβλήτων. Έτσι, η παρουσίαση παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις σχετικές απαιτήσεις και τις βασικές αρχές, τον τρόπο επαρκούς εφαρμογής τους και την ερμηνεία του εθνικού δικαίου ενόψει του ευρωπαϊκού νομικού πλαισίου. Η ενότητα θίγει επίσης ορισμένες πτυχές σχετικά με τον τρόπο αναγνώρισης ορισμένων υλικών, επίσης παράλληλα με την ενότητα 1.

Ειδικά σημεία μάθησης

- Οδηγία για τα οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους (OTKZ)
- Οδηγία για τα απόβλητα από ηλεκτρικό και ηλεκτρονικό εξοπλισμό (WEEE)
- Οδηγία για την υγειονομική ταφή
- Νομολογία του ΔΕΕ

Μεθοδολογία

Η ενότητα αυτή θα πρέπει να διεξάγεται ως μετωπική παρουσίαση σε ολομέλεια, είτε διαδικτυακά είτε αυτοπροσώπως. Το πεδίο εφαρμογής αυτής της ενότητας δεν είναι μεγάλο, αλλά μπορεί να προκαλέσει μάλλον σύγχυση στους δικαστές που δεν έχουν εμπειρία στον τομέα, ιδίως λόγω της σύντομης διάρκειας της ενότητας. Ως εκ τούτου, ο ομιλητής θα πρέπει να εστιάζει περισσότερο στις αρχές και τη σχέση μεταξύ των διαφόρων διατάξεων αντί να διαβάζει λέξη προς λέξη τα μέρη των διατάξεων της ΕΕ. Συνιστάται να ρωτάτε το ακροατήριο αν οι διαφάνειες έχουν κατανοηθεί σωστά και να αφήνετε κάποιο χρόνο ακόμη και κατά τη διάρκεια της παρουσίασης για ερωτήσεις και παρατηρήσεις από το ακροατήριο. Επίσης, συνιστάται να παρουσιάζεται με σαφήνεια η νομολογία, ώστε το ακροατήριο να κατανοεί πώς να εφαρμόζει τα βασικά χαρακτηριστικά, ιδίως τα σχετικά προβλήματα.

Χρονικό πλαίσιο

Ο χρόνος που θα διατεθεί για την ενότητα αυτή θα πρέπει να είναι περίπου 45 λεπτά για την παρουσίαση, με επιπλέον 15 λεπτά για ερωτήσεις και συζήτηση.

Έγγραφα

Απαραίτητο υλικό (που θα διατεθεί σε έντυπη μορφή κατά τη διάρκεια της υπο-συνόδου):

01	Παρουσίαση PowerPoint: "Παράνομη επεξεργασία και διαχείριση αποβλήτων"
03	Οδηγία-πλαίσιο για τα απόβλητα (2008/98/ΕΚ), 19 Νοεμβρίου 2008
04	Οδηγία 1999/31/ΕΚ για την υγειονομική ταφή των αποβλήτων, 26 Απριλίου 1999
05	Οδηγία 2012/19/ΕΕ για τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ), 4 Ιουλίου 2012

Πρόσθετο υλικό (που πρέπει να συμπεριληφθεί στα ηλεκτρονικά έγγραφα):

	Ευρωπαϊκή νομοθεσία και έγγραφα
01	Οδηγία 2010/75/ΕΕ για τις βιομηχανικές εκπομπές, 24 Νοεμβρίου 2010
02	Κανονισμός (ΕΚ) 1013/2006 για τις μεταφορές αποβλήτων (WSR), 14 Ιουνίου 2006
03	Κανονισμός (ΕΕ) 1257/2013 για την ανακύκλωση πλοίων, 20 Νοεμβρίου 2013
04	Οδηγία 2019/904/ΕΕ για τη μείωση των επιπτώσεων ορισμένων πλαστικών προϊόντων στο περιβάλλον, 5 Ιουνίου 2019
05	Οδηγία 2006/66/ΕΚ για τις ηλεκτρικές στήλες και τους συσσωρευτές, 6 Σεπτεμβρίου 2006
06	Οδηγία 2000/53/ΕΚ για τα οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους (ΟΤΚΖ), 18 Σεπτεμβρίου 2000
07	Οδηγία 94/62/ΕΚ για τις συσκευασίες και τα απόβλητα συσκευασίας, 20 Δεκεμβρίου 1994
	Νομολογία
08	C-254/19, Γνώμη, EU:C:2020:320, Friends of the Irish Environment, 9 Σεπτεμβρίου 2020.
09	C-15/19, EU:C:2020:371, Azienda Municipale Ambiente, 14 Μαΐου 2020
10	C-624/17, EU:C:2019:564, Tronex, 4 Ιουλίου 2019
11	C-498/17, EU:C:2019:243, Επιτροπή κατά Ιταλίας, 21 Μαρτίου 2019
12	C-506/17, EU:C:2018:959, Επιτροπή κατά Σλοβενίας, 28 Νοεμβρίου 2018
13	C-574/15, EU:C:2018:295, Scialdone, 2 Μαΐου 2018
14	C-129/16, EU:C:2017:547, Túrkevei Tejtermelő Kft, 13 Ιουλίου 2017.
15	C-682/15, EU:C:2017:373, Berlioz Investment Fund, 16 Μαΐου 2017.
16	C-202/16, EU:C:2017:318, Επιτροπή κατά Ελλάδας, 27 Απριλίου 2017
17	C-147/15, EU:C:2016:606, Edilizia Mastrodonato, 28 Ιουλίου 2016
18	C-69/15, EU:C:2016:425, Nutrivet, 9 Ιουνίου 2016.
19	C-454/14, EU:C:2016:117, Επιτροπή κατά Ισπανίας, 25 Φεβρουαρίου 2016
20	C-487/14, EU:C:2015:780, Total Waste Recycling, 26 Νοεμβρίου 2015.

21	C-140/14, EU:C:2015:501, Επιτροπή κατά Σλοβενίας, 16 Ιουλίου 2015
22	C-369/14, EU:C:2015:491, Sommer Antriebs- und Funktechnik, 16 Ιουλίου 2015.
23	C-196/13, EU:C:2014:2407, Επιτροπή κατά Ιταλίας, 2 Δεκεμβρίου 2014.
24	C-378/13, EU:C:2014:2405, Επιτροπή κατά Ελλάδας, 2 Δεκεμβρίου 2014
25	C-323/13, EU:C:2014:2290, Επιτροπή κατά Ιταλίας, 15 Οκτωβρίου 2014
26	C-617/10, EU:C:2013:105, Åkerberg Fransson, 7 Μαΐου 2013.
27	C-326/88, EU:C:1990:291, Hansen, 10 Ιουλίου 1990.

Προφίλ εκπαιδευτή

Ο ιδανικός ομιλητής είναι κάποιος που γνωρίζει την πρακτική εφαρμογή των εν λόγω νομικών κειμένων και της αντίστοιχης νομολογίας του ΔΕΕ, είτε από το δικαστικό είτε από το ακαδημαϊκό περιβάλλον.

Ενότητα 3: Παράνομη μεταφορά αποβλήτων - εστίαση στις διασυνοριακές μετακινήσεις αποβλήτων

Σύντομη περιγραφή του περιεχομένου και των γενικών στόχων

Ο γενικός στόχος αυτής της παρουσίασης είναι να παράσχει κατανόηση της νομικής διάταξης για τη μεταφορά αποβλήτων, με έμφαση στη διασυνοριακή διακίνηση αποβλήτων. Η παρουσίαση αυτή θα καλύψει θέματα όπως η μεταφορά αποβλήτων και η διακίνηση αποβλήτων. Επιπλέον, η παρουσίαση θα παράσχει πληροφορίες σχετικά με τη ρύθμιση σύμφωνα με τη Σύμβαση της Βασιλείας και τον κανονισμό για τη μεταφορά αποβλήτων. Όλα αυτά τα στοιχεία θα απεικονιστούν από την πρόσφατη νομολογία του ΔΕΕ.

Ειδικά σημεία μάθησης

- Κανονισμός για τη μεταφορά αποβλήτων (WSR) 1013/2006 και η αναθεώρησή του
- Σύμβαση της Βασιλείας για τον έλεγχο της διασυνοριακής διακίνησης επικίνδυνων αποβλήτων και της απόρριψής τους

Μεθοδολογία

Η ενότητα αυτή θα πρέπει να διεξάγεται ως μετωπική παρουσίαση στην ολομέλεια, είτε διαδικτυακά είτε αυτοπροσώπως, ενθαρρύνοντας τις ερωτήσεις και τη συζήτηση.

Χρονικό πλαίσιο

Ο χρόνος που θα διατεθεί για την ενότητα αυτή θα είναι περίπου 60 λεπτά, συμπεριλαμβανομένου του χρόνου για συζητήσεις (περίπου 15 λεπτά).

Έγγραφα

Απαραίτητο υλικό:

01	Παρουσίαση PowerPoint: "Παράνομη μεταφορά αποβλήτων - εστίαση στις διασυνοριακές μετακινήσεις αποβλήτων"
----	--

Πρόσθετο υλικό:

	Ευρωπαϊκή νομοθεσία και έγγραφα
01	Κανονισμός (ΕΕ) 1257/2013 για την ανακύκλωση πλοίων, 20 Νοεμβρίου 2013
02	Οδηγία 2012/19/ΕΕ για τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ), 4 Ιουλίου 2012
03	Οδηγία της ΕΕ για το περιβαλλοντικό έγκλημα (2008/99/ΕΚ) σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου, 19 Νοεμβρίου 2008.

04	Κανονισμός (ΕΚ) 1013/2006 για τις μεταφορές αποβλήτων (WSR), 14 Ιουνίου 2006
	Διεθνής συμφωνία
05	Σύμβαση της Βασιλείας για τον έλεγχο της διασυνοριακής διακίνησης επικίνδυνων αποβλήτων και της απόρριψής τους, 22 Μαρτίου 1989.
	Νομολογία
06	C-315/20, EU:C:2021:912, Regione Veneto, 11 Νοεμβρίου 2021.
07	C-654/18, EU:C:2020:398, Interseroh, 28 Μαΐου 2020
08	C-624/17, EU:C:2019:564, Tronex, 4 Ιουλίου 2019
09	C-634/17, EU:C:2019:443, ReFood, 23 Μαΐου 2019
10	C-689/17, EU:C:2019:420, Conti 11. Container Schifffahrts, 16 Μαΐου 2019
11	C-399/17, EU:C:2019:200, Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας, 14 Μαρτίου 2019
12	C-69/15, EU:C:2016:425, Nutrivet, 9 Ιουνίου 2016.
13	C-487/14, EU:C:2015:780, Total Waste Recycling, 26 Νοεμβρίου 2015.
14	C-241/12, EU:C:2013:821, Shell Nederland και Belgian Shell, 12 Δεκεμβρίου 2013.

Προφίλ εκπαιδευτή

Ο ιδανικός ομιλητής είναι επαγγελματίας ή ακαδημαϊκός με εμπειρία στη μεταφορά αποβλήτων.

Ενότητα 4: Προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου

Σύντομη περιγραφή του περιεχομένου και των γενικών στόχων

Ο γενικός στόχος αυτής της παρουσίασης είναι να εισαγάγει τους συμμετέχοντες στην προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου. Η παρουσίαση ξεκινά με μια επισκόπηση του περιβαλλοντικού ποινικού δικαίου στην Ευρώπη, παρουσιάζοντας πτυχές όπως οι ρίζες και η πορεία του. Στη συνέχεια, παρουσιάζονται οι κύριες πτυχές της οδηγίας της ΕΕ για το περιβαλλοντικό έγκλημα: αιτιολογία, κύρια στοιχεία, βασικές υποχρεώσεις, κύριοι τύποι αδικημάτων, προβληματικά ζητήματα και, κατά περίπτωση, η διαδικασία αναθεώρησής της. Η ενότητα αυτή διερευνά επίσης τις διακρίσεις μεταξύ της ποινικής και της διοικητικής επιβολής του περιβαλλοντικού δικαίου.

Ειδικά σημεία μάθησης

- Οδηγία της ΕΕ για το περιβαλλοντικό έγκλημα:
 - Έννοια
 - Κύρια στοιχεία
 - Διαδικασία αναθεώρησης
- Βασικές υποχρεώσεις και κύριοι τύποι παραβάσεων
- Σχέση μεταξύ ποινικής και διοικητικής επιβολής

Μεθοδολογία

Η ενότητα αυτή θα πρέπει να διεξάγεται ως μετωπική παρουσίαση στην ολομέλεια, διαδικτυακά ή αυτοπροσώπως, ενθαρρύνοντας ερωτήσεις και συζητήσεις.

Χρονικό πλαίσιο

Ο συνιστώμενος χρόνος παρουσίασης είναι 30 έως 45 λεπτά, ακολουθούμενος από 15 λεπτά για ερωτήσεις και συζήτηση.

Έγγραφα

Απαραίτητο υλικό:

01	Παρουσίαση PowerPoint: "Προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου"
02	Οδηγία της ΕΕ για το περιβαλλοντικό έγκλημα (2008/99/ΕΚ) σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου, 19 Νοεμβρίου 2008.

Προφίλ εκπαιδευτή

Ιδανικός ομιλητής είναι ένας εισαγγελέας με εμπειρία σε περιβαλλοντικές υποθέσεις. Ένας έμπειρος καθηγητής ή ένας επαγγελματίας στο περιβαλλοντικό ποινικό δίκαιο μπορεί επίσης να είναι μια καλή επιλογή.

Ενότητα 5: Διερεύνηση, δίωξη και εκδίκαση εγκλημάτων κατά των αποβλήτων (εμπειρία ENPE)

Σύντομη περιγραφή του περιεχομένου και των γενικών στόχων

Ο γενικός στόχος αυτής της παρουσίασης είναι να παράσχει κατανόηση των πρακτικών πτυχών που σχετίζονται με τη διερεύνηση, τη δίωξη και την εκδίκαση των εγκλημάτων κατά των αποβλήτων. Η παρουσίαση αυτή θα επικεντρωθεί στα κυριότερα εμπόδια και προκλήσεις σε εθνικό επίπεδο. Θα συμπεριλάβει συναφείς πτυχές σχετικά με τις παρεπόμενες διαταγές, τη διεθνή συνεργασία και παραδείγματα από τη νομολογία και τις εμπειρίες της ENPE - και άλλων οργανισμών - από την πραγματική ζωή.

Ειδικά σημεία μάθησης

- Εμπόδια και προκλήσεις σε εθνικό επίπεδο
- Βοηθητικές παραγγελίες
- Διεθνής συνεργασία και συντονισμός
- Νομολογία
- Εμπειρία ENPE

Μεθοδολογία

Η ενότητα αυτή θα πρέπει να διεξάγεται ως μετωπική παρουσίαση στην ολομέλεια, είτε διαδικτυακά είτε αυτοπροσώπως, ενθαρρύνοντας τις ερωτήσεις και τη συζήτηση.

Χρονικό πλαίσιο

Ο χρόνος που θα διατεθεί για την ενότητα αυτή θα είναι περίπου 75 λεπτά, συμπεριλαμβανομένου του χρόνου για συζήτηση (περίπου 15 λεπτά).

Έγγραφα

Απαραίτητο υλικό:

01	Παρουσίαση PowerPoint: "Διερεύνηση, δίωξη και εκδίκαση του εγκλήματος των αποβλήτων"
----	--

Πρόσθετο υλικό:

	Νομοθεσία και έγγραφα της ΕΕ
01	Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1805 για την αμοιβαία αναγνώριση των αποφάσεων δέσμευσης και δήμευσης, 14 Νοεμβρίου 2018

02	Οδηγία 2014/41/ΕΕ σχετικά με την ευρωπαϊκή εντολή έρευνας σε ποινικές υποθέσεις, 3 Απριλίου 2014
03	Απόφαση-πλαίσιο 2002/465/ΔΕΥ του Συμβουλίου σχετικά με τις κοινές ομάδες έρευνας, 13 Ιουνίου 2002
	Διεθνής νομοθεσία
01	Σύμβαση αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής της ΕΕ, 29 Μαΐου 2000
02	Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την αμοιβαία δικαστική συνδρομή σε ποινικές υποθέσεις, 20 Απριλίου 1959

Προφίλ εκπαιδευτή

Ως ομιλητής ενδείκνυται κάποιος με ειδικές γνώσεις σε θέματα διερεύνησης, δίωξης και εκδίκασης εγκλημάτων σχετικά με τα απόβλητα και ιδανικά ένας εισαγγελέας που εργάζεται στον τομέα του περιβαλλοντικού ποινικού δικαίου.

Ενότητα 6: Μελέτη περίπτωσης σχετικά με την παράνομη απόρριψη αποβλήτων με σύνδεση με την οδηγία για την περιβαλλοντική ευθύνη (ΟΠΥ)

Σύντομη περιγραφή του περιεχομένου και των γενικών στόχων

Στην ενότητα αυτή θα παρουσιαστεί μια μελέτη περίπτωσης. Πρόκειται για μια φανταστική υπόθεση, η οποία θα βοηθήσει τους συμμετέχοντες να εμβαθύνουν τις γνώσεις τους σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας για την περιβαλλοντική ευθύνη. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν διαφορετικές προσεγγίσεις και τρόποι εκμάθησης, και στο παράδειγμα που παρουσιάζεται εδώ, μια κατασκευαστική εταιρεία αποφάσισε να πουλήσει το χώμα που απομακρύνεται από την εκσκαφή κατά τη διάρκεια τυχόν εργοταξίων. Στη συνέχεια, ένας ανταγωνιστής υπέβαλε καταγγελία στην Κρατική Αρχή Επιθεώρησης για "συνεχιζόμενο περιβαλλοντικό έγκλημα". Μετά από επίσκεψη ενός αξιωματικού και ενός εισαγγελέα στην Κρατική Αρχή Επιθεώρησης, επιβλήθηκε πρόστιμο λόγω της παραβίασης της ευρωπαϊκής και εθνικής νομοθεσίας περί αποβλήτων. Οι συμμετέχοντες καλούνται να αναλύσουν την υπόθεση και στη συνέχεια να συζητήσουν και να αντιπαραβάλουν τους λόγους που αναφέρονται στην απόφαση της Αρχής, καθώς και τα επιχειρήματα κατά, τα οποία συνέταξε ο δικηγόρος της εταιρείας.

Ειδικά σημεία μάθησης / ερωτήματα που τίθενται για τη μελέτη περίπτωσης

- Νομικές πτυχές σχετικά με την απόρριψη των αποβλήτων
- Εφαρμογή της οδηγίας για την περιβαλλοντική ευθύνη στις διατάξεις της νομοθεσίας για τα απόβλητα

Μεθοδολογία

Ο εκπαιδευτής θα παρουσιάσει την υπόθεση αναφέροντας τα κύρια δεδομένα. Μετά την εισαγωγική παρουσίαση, οι συμμετέχοντες θα χωριστούν σε ομάδες των 6-8 ατόμων. Οι ομάδες θα συζητήσουν την υπόθεση με βάση το δίκαιο της ΕΕ και το εθνικό (δικονομικό) δίκαιο. Μετά τη συζήτηση στις ομάδες, οι συμμετέχοντες θα επιστρέψουν στην ολομέλεια. Κάθε ομάδα θα έχει έναν εισηγητή για να εξηγήσει τα αποτελέσματα της συζήτησής τους, ο εκπαιδευτής θα σχολιάσει τα ευρήματά τους και η ομάδα θα έχει την ευκαιρία για περαιτέρω συζητήσεις.

Διάρκεια

Η παρουσίαση της μελέτης περίπτωσης θα διαρκέσει 15 λεπτά- στη συνέχεια οι συμμετέχοντες θα χωριστούν σε ομάδες. Η συζήτηση της περίπτωσης θα διαρκέσει περίπου 45 λεπτά και η συζήτηση που θα ακολουθήσει στην ολομέλεια, συμπεριλαμβανομένης της απολογιστικής αξιολόγησης, θα διαρκέσει άλλα 30 λεπτά.

Έγγραφα

Απαραίτητο υλικό (που θα διατεθεί σε έντυπη μορφή κατά τη διάρκεια της υπο-συνόδου):

01	Μελέτη περίπτωσης
-----------	-------------------

Πρόσθετο υλικό:

01	Οδηγία-πλαίσιο της ΕΕ για τα απόβλητα (2008/98/ΕΚ), 19 Νοεμβρίου 2008
02	Οδηγία για την περιβαλλοντική ευθύνη (2004/35/ΕΚ), 21 Απριλίου 2004

Προφίλ εκπαιδευτή

Η συνεχής κατάρτιση των δικαστών επί του θέματος μπορεί να είναι πιο επιτυχής όταν γίνεται από συνάδελφο που έχει το ίδιο επαγγελματικό υπόβαθρο ("μιλάει την ίδια γλώσσα"). Ιδανικός ομιλητής θα μπορούσε επομένως να είναι ένας δικαστής με εμπειρία στην περιβαλλοντική ευθύνη ή ένας έμπειρος καθηγητής περιβαλλοντικού δικαίου.

Ενότητα 7: Νομοθεσία για τα απόβλητα στο κράτος μέλος

Σύντομη περιγραφή του περιεχομένου και των γενικών στόχων

Ο γενικός στόχος αυτής της ενότητας είναι να γίνει μια πρακτική παρουσίαση της εφαρμογής του ευρωπαϊκού δικαίου σχετικά με τη νομοθεσία για τα απόβλητα στο συγκεκριμένο κράτος μέλος στο οποίο είναι προσαρμοσμένη η κατάρτιση. Θα εξηγήσει, επομένως, πώς οι ευρωπαϊκές διατάξεις μεταφέρθηκαν ή/και ενσωματώθηκαν στο εθνικό δίκαιο.

Ειδικά σημεία μάθησης

- Σχετική εθνική νομοθεσία για τα απόβλητα και πώς αυτή ευθυγραμμίζεται με τις ευρωπαϊκές διατάξεις που εξηγήθηκαν στις προηγούμενες ενότητες

Μεθοδολογία

Η ενότητα αυτή θα πρέπει να διεξάγεται ως μετωπική παρουσίαση στην ολομέλεια, είτε διαδικτυακά είτε αυτοπροσώπως, ενθαρρύνοντας τις ερωτήσεις και τη συζήτηση.

Χρονικό πλαίσιο

Ο χρόνος που θα διατεθεί για την ενότητα αυτή θα είναι περίπου 75 λεπτά, ενώ θα ακολουθήσουν 15/20 λεπτά για ερωτήσεις, συζήτηση και ανταλλαγή εμπειριών.

Έγγραφα

Απαραίτητο υλικό:

01	Παρουσίαση PowerPoint: "Νομοθεσία για τα απόβλητα στο κράτος μέλος"
----	---

Προφίλ εκπαιδευτή

Ο ιδανικός ομιλητής είναι κάποιος με ακριβή γνώση της εθνικής νομοθεσίας για τα απόβλητα καθώς και της σχετικής ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

Ενότητα 8: Εφαρμογή της νομοθεσίας για τα απόβλητα: εθνική νομολογία για τη διαχείριση αποβλήτων

Σύντομη περιγραφή του περιεχομένου και των γενικών στόχων

Ο γενικός στόχος αυτής της ενότητας είναι να γίνει μια πρακτική παρουσίαση της εθνικής εφαρμογής της νομοθεσίας για τα απόβλητα μέσω της ανάλυσης της εθνικής νομολογίας για τη διαχείριση των αποβλήτων.

Ειδικά σημεία μάθησης

- Κατανόηση της εθνικής εφαρμογής της νομοθεσίας για τα απόβλητα
- Ανάλυση της εθνικής νομολογίας για τη διαχείριση των αποβλήτων

Μεθοδολογία

Η ενότητα αυτή θα πρέπει να διεξάγεται ως μετωπική παρουσίαση σε ολομέλεια, είτε διαδικτυακά είτε αυτοπροσώπως. Η συζήτηση και οι ερωτήσεις θα πρέπει να ενθαρρύνονται στον μέγιστο δυνατό βαθμό.

Χρονικό πλαίσιο

Ο χρόνος που θα διατεθεί για την ενότητα αυτή θα πρέπει να είναι περίπου 60 λεπτά για την παρουσίαση και στη συνέχεια 15/20 λεπτά για συζήτηση και ανταλλαγή εμπειριών.

Έγγραφα

Απαραίτητο υλικό:

01	Παρουσίαση PowerPoint: "Εφαρμογή της νομοθεσίας για τα απόβλητα: εθνική νομολογία για τη διαχείριση των αποβλήτων".
----	---

Πρόσθετο υλικό (που πρέπει να συμπεριληφθεί στα ηλεκτρονικά έγγραφα):

	Νομολογία
01	Εθνική νομολογία για τη διαχείριση αποβλήτων

Προφίλ εκπαιδευτή

Ο ιδανικός ομιλητής είναι εκπαιδευτικός ή επαγγελματίας με γνώσεις σχετικά με την εθνική εφαρμογή της ευρωπαϊκής νομοθεσίας για τη διαχείριση των αποβλήτων. Πάνω απ' όλα, ο ομιλητής θα πρέπει να είναι εξοικειωμένος με τη νομολογία που αφορά την εφαρμογή των ευρωπαϊκών κειμένων στο εθνικό δίκαιο του εκάστοτε κράτους μέλους.

Ενότητα 9: Διερεύνηση, δίωξη και εκδίκαση εγκλημάτων σχετικά με τα απόβλητα στο κράτος μέλος: νομολογία και πρακτική εμπειρία

Σύντομη περιγραφή του περιεχομένου και των γενικών στόχων

Ο γενικός στόχος αυτής της παρουσίασης είναι να παράσχει μια πρακτική και συγκεκριμένη κατανόηση της έρευνας, της δίωξης και της εκδίκασης του εγκλήματος των αποβλήτων στο κράτος μέλος. Η παρουσίαση θα επικεντρωθεί στην εθνική νομολογία και τις σχετικές εμπειρίες.

Ειδικά σημεία μάθησης

- Εμπόδια και προκλήσεις σε εθνικό επίπεδο
- Βοηθητικές παραγγελίες
- Διεθνής συνεργασία και συντονισμός
- Νομολογία

Μεθοδολογία

Η ενότητα αυτή θα πρέπει να διεξάγεται ως μετωπική παρουσίαση σε ολομέλεια, είτε διαδικτυακά είτε αυτοπροσώπως, ενθαρρύνοντας ερωτήσεις και συζητήσεις.

Χρονικό πλαίσιο

Ο χρόνος που θα διατεθεί για την ενότητα αυτή θα είναι περίπου 70 λεπτά για την παρουσίαση και στη συνέχεια 20 λεπτά για συζήτηση και ανταλλαγή εμπειριών.

Έγγραφα

Απαραίτητο υλικό:

01	Παρουσίαση PowerPoint: "Διερεύνηση, δίωξη και εκδίκαση του εγκλήματος των αποβλήτων"
-----------	--

Πρόσθετο υλικό:

	Νομοθεσία και έγγραφα της ΕΕ
01	Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1805 για την αμοιβαία αναγνώριση των αποφάσεων δέσμευσης και δήμευσης, 14 Νοεμβρίου 2018
02	Οδηγία 2014/41/ΕΕ σχετικά με την ευρωπαϊκή εντολή έρευνας σε ποινικές υποθέσεις, 3 Απριλίου 2014

03	Απόφαση-πλαίσιο 2002/465/ΔΕΥ του Συμβουλίου σχετικά με τις κοινές ομάδες έρευνας, 13 Ιουνίου 2002
	Διεθνής νομοθεσία
04	Σύμβαση αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής της ΕΕ, 29 Μαΐου 2000
05	Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την αμοιβαία δικαστική συνδρομή σε ποινικές υποθέσεις, 20 Απριλίου 1959
	Νομολογία
06	Εθνική νομολογία

Προφίλ εκπαιδευτή

Ως ομιλητής ενδείκνυται κάποιος με ειδικές γνώσεις σχετικά με τη διερεύνηση, τη δίωξη και την εκδίκαση περιβαλλοντικών εγκλημάτων αποβλήτων, ιδανικά ένας εισαγγελέας από το κράτος μέλος που εργάζεται στον τομέα του περιβαλλοντικού ποινικού δικαίου.

Ενότητα 10: Μελέτη περίπτωσης για το έγκλημα κατά των αποβλήτων στο κράτος μέλος

Σύντομη περιγραφή του περιεχομένου και των γενικών στόχων

Στην ενότητα αυτή, θα παρουσιαστεί μια μελέτη περίπτωσης. Πρόκειται για μια φανταστική υπόθεση που θα βοηθήσει τους συμμετέχοντες να εμβαθύνουν τις γνώσεις τους σχετικά με την εφαρμογή της ευρωπαϊκής νομοθεσίας για τα απόβλητα στο εθνικό τους δίκαιο. Η υπόθεση θα ευαισθητοποιήσει για τρέχοντα ζητήματα και προβλήματα, με σκοπό την επίλυση νομικών ζητημάτων μέσω της εφαρμογής του εθνικού δικαίου στο κράτος μέλος, σύμφωνα με την ευρωπαϊκή νομοθεσία.

Ειδικά σημεία μάθησης

- Μεταφορά και ενσωμάτωση της νομοθεσίας της ΕΕ για τα απόβλητα στην εθνική νομοθεσία
- Κύριες προκλήσεις και εμπόδια

Μεθοδολογία

Ο εκπαιδευτής θα παρουσιάσει την υπόθεση αναφέροντας τα κύρια δεδομένα. Μετά την εισαγωγική παρουσίαση, οι συμμετέχοντες θα χωριστούν σε ομάδες των 6-8 ατόμων. Οι ομάδες θα συζητήσουν την υπόθεση με βάση το δίκαιο της ΕΕ και το εθνικό (δικονομικό) δίκαιο. Μετά τη συζήτηση στις ομάδες, οι συμμετέχοντες θα επιστρέψουν στην ολομέλεια. Κάθε ομάδα θα έχει έναν εισηγητή για να εξηγήσει τα αποτελέσματα της συζήτησής της, ο εκπαιδευτής θα σχολιάσει τα συμπεράσματά τους και η ομάδα θα έχει την ευκαιρία για περαιτέρω συζήτηση.

Διάρκεια

Η παρουσίαση της μελέτης περίπτωσης θα διαρκέσει 15 λεπτά- στη συνέχεια οι συμμετέχοντες θα χωριστούν σε ομάδες. Η συζήτηση της περίπτωσης θα διαρκέσει περίπου 45 λεπτά και η συζήτηση που θα ακολουθήσει στην ολομέλεια, συμπεριλαμβανομένης της απολογιστικής αξιολόγησης, θα διαρκέσει άλλα 30 λεπτά.

Έγγραφα

Απαραίτητο υλικό:

01	Μελέτη περίπτωσης
----	-------------------

Πρόσθετο υλικό:

01	Σχετική ευρωπαϊκή νομοθεσία
02	Σχετική εθνική νομοθεσία του κράτους μέλους

Προφίλ εκπαιδευτή

Η συνεχής επιμόρφωση των δικαστών επί του θέματος μπορεί να είναι πιο γόνιμη όταν παρέχεται από συνάδελφο με την ίδια επαγγελματική εμπειρία ("μιλώντας την ίδια γλώσσα"). Ο ιδανικός ομιλητής θα ήταν επομένως ένας δικαστής με εμπειρία στη νομοθεσία για τα απόβλητα, τόσο όσον αφορά το ευρωπαϊκό δίκαιο όσο και το εθνικό δίκαιο του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους.

Ενότητα 11: Προβλήματα και προκλήσεις της διαχείρισης αποβλήτων στην πράξη

Σύντομη περιγραφή του περιεχομένου και των γενικών στόχων

Ο γενικός στόχος αυτής της ενότητας είναι να παράσχει μια ολοκληρωμένη και ενημερωμένη επισκόπηση των προβλημάτων και των προκλήσεων της διαχείρισης αποβλήτων στην πράξη, στο συγκεκριμένο πλαίσιο του οικείου κράτους μέλους. Η παρουσίαση αυτή θα έχει πρακτική προσέγγιση και θα καλύπτει θέματα όπως: μεταφορά αποβλήτων, χώροι υγειονομικής ταφής, εγκαταστάσεις επεξεργασίας και ανακύκλωσης αποβλήτων.

Ειδικά σημεία μάθησης

- Διακίνηση αποβλήτων
- Χώροι υγειονομικής ταφής
- Εγκαταστάσεις επεξεργασίας και ανακύκλωσης αποβλήτων

Μεθοδολογία

Η ενότητα αυτή θα πρέπει να διεξάγεται ως μετωπική παρουσίαση σε ολομέλεια, είτε διαδικτυακά είτε αυτοπροσώπως. Οι συζητήσεις και οι ερωτήσεις θα πρέπει να ενθαρρύνονται στον μέγιστο δυνατό βαθμό.

Χρονικό πλαίσιο

Ο χρόνος που θα διατεθεί για την ενότητα αυτή θα είναι περίπου 60 λεπτά για την παρουσίαση και θα ακολουθήσουν 15 λεπτά για ερωτήσεις και συζήτηση.

Έγγραφα

Απαραίτητο υλικό:

01	Παρουσίαση PowerPoint: "Προβλήματα και προκλήσεις της διαχείρισης αποβλήτων στην πράξη"
----	---

Προφίλ εκπαιδευτή

Ο ιδανικός ομιλητής είναι κάποιος με βαθιά γνώση της πρακτικής διαχείρισης αποβλήτων, που του επιτρέπει να κατανοήσει τα τρέχοντα ζητήματα και προκλήσεις.

Ενότητα 12: Ο ρόλος του εθνικού δικαστή και εισαγγελέα στην επιβολή της νομοθεσίας για τα απόβλητα και την καταπολέμηση των εγκλημάτων κατά των αποβλήτων - εστίαση στις προδικαστικές παραπομπές

Σύντομη περιγραφή του περιεχομένου και των γενικών στόχων

Στην ενότητα αυτή, ο γενικός στόχος είναι να κατανοηθούν οι βασικές πτυχές που σχετίζονται με το ρόλο του εθνικού δικαστή στην εφαρμογή του ευρωπαϊκού περιβαλλοντικού δικαίου, καθώς και να εξηγηθεί η σημασία της προκαταρκτικής αναφοράς ως εργαλείο για τον σκοπό αυτό. Για τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να δοθεί έμφαση στην ανάλυση του τρόπου με τον οποίο οι εθνικοί δικαστές και εισαγγελείς θα ερμηνεύσουν σωστά και θα εφαρμόσουν τις κύριες διατάξεις της νομοθεσίας της ΕΕ για τα απόβλητα σε εθνικό επίπεδο. Σημαντικό μέρος της ενότητας αυτής αφιερώνεται στη διαδικασία προδικαστικής παραπομπής, η οποία κατέχει ουσιαστική θέση στη νομική εργαλειοθήκη των εθνικών δικαστών της ΕΕ. Η παρουσίαση αποσκοπεί στην έναρξη ανταλλαγής σκέψεων και εμπειριών σχετικά με τη νομοθεσία της ΕΕ για τα απόβλητα και την καταπολέμηση του εγκλήματος κατά των αποβλήτων μεταξύ νομικών με διαφορετικό επαγγελματικό υπόβαθρο.

Ειδικά σημεία μάθησης

- Ρόλος του εθνικού δικαστή
- Ρόλος του εθνικού εισαγγελέα
- Δικαστικός έλεγχος
- Προδικαστική παραπομπή

Μεθοδολογία

Η ενότητα αυτή θα πρέπει να διεξάγεται ως μετωπική παρουσίαση σε ολομέλεια, είτε διαδικτυακά είτε αυτοπροσώπως. Οι συζητήσεις και οι ερωτήσεις θα πρέπει να ενθαρρύνονται στον μέγιστο δυνατό βαθμό.

Χρονικό πλαίσιο

Ο χρόνος που θα διατεθεί για την ενότητα αυτή θα είναι περίπου 90 λεπτά, συμπεριλαμβανομένου του χρόνου για συζήτηση και ανταλλαγή εμπειριών με τους συμμετέχοντες (περίπου 30 λεπτά).

Έγγραφα

Απαραίτητο υλικό:

01	Παρουσίαση PowerPoint: "Ο ρόλος του εθνικού δικαστή και εισαγγελέα στην επιβολή της νομοθεσίας για τα απόβλητα και την καταπολέμηση του εγκλήματος κατά των αποβλήτων - εστίαση στις προδικαστικές παραπομπές"
-----------	--

Πρόσθετο υλικό (που πρέπει να συμπεριληφθεί στα ηλεκτρονικά έγγραφα):

	Νομοθεσία και έγγραφα της ΕΕ
01	Συστάσεις προς τα εθνικά δικαστήρια σχετικά με την κίνηση προδικαστικών διαδικασιών (2019/C 380/01), 8 Νοεμβρίου 2019
02	Ενοποιημένη έκδοση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, 07 Ιουνίου 2016
03	Ενοποιημένη έκδοση της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 07 Ιουνίου 2016
04	Οδηγία-πλαίσιο της ΕΕ για τα απόβλητα (2008/98/ΕΚ), 19 Νοεμβρίου 2008
05	Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 18 Δεκεμβρίου 2000
	Νομολογία
06	C-683/19, EU:C:2021:847, Viesgo Infraestructuras Energéticas, 14 Οκτωβρίου 2021.
07	C-561/19, EU:C:2021:799, Consorzio Italian Management e Catania Multiservizi, 6 Οκτωβρίου 2021.
08	C-210/06, EU:C:2008:723, Cartesio, 16 Δεκεμβρίου 2008.
09	C-188/07, EU:C:2008:359, Commune de Mesquer, 24 Ιουνίου 2008.
10	C-263/05, EU:C:2007:808, Επιτροπή κατά Ιταλίας, 18 Δεκεμβρίου 2007.
11	C-1/03, EU:C:2004:490, Van de Walle κ.λπ., 7 Σεπτεμβρίου 2004.
12	C-337/95, EU:C:1997:517, Parfums Christian Dior κατά Evora, 4 Νοεμβρίου 1997.
13	C-314/85, EU:C:1987:452, Foto-Frost κατά Hauptzollamt Lübeck-Ost, 22 Οκτωβρίου 1987.
14	C-283/81, EU:C:1982:335, CILFIT κατά Ministero della Sanità, 6 Οκτωβρίου 1982.

Προφίλ εκπαιδευτή

Ιδανικός ομιλητής είναι ένας έμπειρος δικαστής ή ένας καθηγητής με εμπειρία στην προδικαστική παραπομπή.

Ενότητα 13: Συνεδρία λήξης - αξιολόγηση του εργαστηρίου

Σύντομη περιγραφή του περιεχομένου

Στην τελική συνεδρία του εργαστηρίου θα εξαχθούν συμπεράσματα και οι συμμετέχοντες θα κληθούν να αξιολογήσουν την εκδήλωση.

Γενικοί στόχοι

Οι συμμετέχοντες θα παρέχουν ανατροφοδότηση σχετικά με την όλη εκδήλωση, τις προκαταρκτικές πληροφορίες, τα έγγραφα του εργαστηρίου, την ενότητα ηλεκτρονικής μάθησης και τη χρησιμότητα του εργαστηρίου για την καθημερινή τους εργασία.

Ειδικά σημεία μάθησης

- Συνοψίζοντας την εκδήλωση
- Λήψη ανατροφοδότησης
- Χρησιμοποιήστε την ανατροφοδότηση και τις αξιολογήσεις για να βελτιώσετε την εκπαιδευτική ενότητα (για τους διοργανωτές)

Μεθοδολογία

Οι συμμετέχοντες θα είναι στην ολομέλεια, είτε διαδικτυακά είτε αυτοπροσώπως. Πριν από την έναρξη της τελικής συζήτησης και αξιολόγησης της εκδήλωσης, κάθε συμμετέχων θα πρέπει να έχει ήδη συμπληρώσει το ανώνυμο έντυπο αξιολόγησης. Εάν είναι δυνατόν, όλοι οι συμμετέχοντες, δηλαδή, συμπεριλαμβανομένων των ομιλητών και του υπεύθυνου κατάρτισης και/ή του δικαστικού συμβούλου κατάρτισης του εργαστηρίου, θα πρέπει να συμμετάσχουν σε αυτή την τελική συνεδρία αξιολόγησης. Ο υπεύθυνος κατάρτισης του εργαστηρίου θα πρέπει να ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να μιλήσουν ανοιχτά για τις εντυπώσεις τους από το εργαστήριο.

Χρονικό πλαίσιο

Το κλείσιμο της συνεδρίασης θα πρέπει να διαρκεί μεταξύ 15 και 30 λεπτών.

Έγγραφα

Απαραίτητο υλικό (που θα διατεθεί σε έντυπη μορφή κατά τη διάρκεια της υπο-συνόδου):

01	Έντυπο αξιολόγησης
-----------	--------------------

Προφίλ εκπαιδευτή

Στη συνεδρίαση λήξης θα προεδρεύει ο υπεύθυνος κατάρτισης ή/και ο δικαστικός σύμβουλος κατάρτισης του εργαστηρίου.

Παράρτημα Ι: Πρότυπο ενδεικτικού προγράμματος εργαστηρίου

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΤΗΣ ΕΕ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ – ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Εκπαιδευτικό σεμινάριο για δικαστές και εισαγγελείς

Θεσσαλονίκη, 14-16 Ιουνίου 2023

ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ

Γεώργιος Αλμπτούρας, Πρόεδρος Εφετών, Εφετείο Μυτιλήνης

Matthias Keller, Προεδρεύων Δικαστής, Διοικητικό Δικαστήριο του Άαχεν (Aachen)

Αντώνης Μουράπουλος, Ιδρυτής και Διευθύνων Σύμβουλος, D-Waste, Μέλος του Επιστημονικού Συμβουλίου UNEP IETC

Έλενα Μουργιά, Πάρεδρος Συμβουλίου της Επικρατείας

Κλεονίκη Πουίκλη, Επίκουρη Καθηγήτρια Ενωσιακού Δικαίου και Βιωσιμότητας, Νομική Σχολή, Πανεπιστήμιο της Ουτρέχτης: Υπεύθυνη Προγράμματος «Ενωσιακό Δίκαιο Περιβάλλοντος», ERA Academy of European Law

Αθανάσιος Τσιούρας, Δικηγόρος και Νομικός Σύμβουλος, Υπ. Διδάκτωρ, Νομική Σχολή ΕΚΠΑ

Vojtech Vomacka, Επίκουρος Καθηγητής Δικαίου Περιβάλλοντος, Νομική Σχολή, Πανεπιστήμιο του Masaryk (Brno); Νομικός Σύμβουλος του Ανώτατου Διοικητικού Δικαστηρίου της Δημοκρατίας της Τσεχίας

Λίνα Χατζηαθανασίου, Διογνώρος της Δημοκρατίας Α', Τομέας Ευρωπαϊκού δικαίου και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Νομική Υπηρεσία της Κυπριακής Δημοκρατίας/Γραφείο Γενικού Εισαγγελέα

Βασικοί Άξονες

- Οδηγία-πλάσια για τα απόβλητα
- Οδηγία για το περιβαλλοντικό έγκλημα
- Παραβάσεις σχετικά με τη μεταφορά και επεξεργασία αποβλήτων
- Παραβάσεις σχετικά με τη διαχείριση προϊόντων στο τέλος του κύκλου ζωής τους
- Έρευνα, δίωξη και επιβολή ποινών για εγκλήματα στον τομέα διαχείρισης αποβλήτων
- Νομολογία του ΔΕΕ
- Διοδικασία υποβολής προδικαστικού ερωτήματος
- Περιπτώσιολογικές μελέτες (case studies)

Γλώσσα: Ελληνικά και αγγλικά με ταυτόχρονη διερμηνεία

Αναφορά: 4230VE3

Διοργανωτής: ERA (Δρ. Κλεονίκη Πουίκλη) εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Με την υποστήριξη του προγράμματος "Συνεργασία με εθνικούς δικαστές στον τομέα του περιβαλλοντικού δικαίου" της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Νομοθεσία της ΕΕ και της Ελλάδας για τη διαχείριση αποβλήτων – Παραβάσεις και εγκλήματα στον τομέα των αποβλήτων

Τετάρτη, 14 Ιουνίου 2023

08:45 Αφίξη και εγγραφή των συμμετεχόντων

09:00 Χαιρετισμοί και εισαγωγή
Κλεονίκη Παυκλή

1. ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ: ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ ΕΕ

09:15 Σύνοψη επισκόπησης των νομικών εργαλείων της ΕΕ στον τομέα των αποβλήτων

- Βασικά χαρακτηριστικά και κύριες εξελίξεις πολιτικής για τη διαχείριση αποβλήτων
- Νομοθεσία της ΕΕ για τα απόβλητα
- Ορισμός των αποβλήτων
- Έννοια των επικίνδυνων αποβλήτων

Κλεονίκη Παυκλή

10:00 Παράνομη επεξεργασία και διαχείριση αποβλήτων

- Οδηγίες για τα οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους και για τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού
- Οδηγία για την υγειονομική ταφή των αποβλήτων
- Νομολογία του ΔΕΕ

Voitech Votacka

10:45 Συζήτηση

11:00 Διάλειμμα για καφέ

11:30 Παράνομη μεταφορά αποβλήτων

- Κανονισμός για τη μεταφορά αποβλήτων 1013/2006 και η αναθεώρησή του
- Σύμβαση της Βασιλείας για τον έλεγχο της διασυνοριακής διακίνησης επικίνδυνων αποβλήτων και της διάθεσής τους

Voitech Votacka

12:30 Προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου

- Οδηγία της ΕΕ για το περιβαλλοντικό έγκλημα: έννοια, κύρια στοιχεία και διαδικασία αναθεώρησης
- Βασικές υποχρεώσεις και κύριοι τύποι παραβάσεων
- Σχέση μεταξύ ποινικής και διοικητικής επιβολής

Κλεονίκη Παυκλή

13:15 Συζήτηση

13:30 Διάλειμμα για μεσημεριανό γεύμα

14:30 Περιπτώσιολογική μελέτη (case study) σχετικά με την παράνομη διάθεση αποβλήτων σε σύνδεση με την οδηγία για την περιβαλλοντική ευθύνη

- Εισαγωγή στην άσκηση
- Ομάδες εργασίας
- Συζήτηση

Matthias Kiefer

16:00 Διάλειμμα για καφέ

16:30 Έρευνα, δίωξη και επιβολή ποινών για εγκλήματα στον τομέα των αποβλήτων

- Εμπόδια και προκλήσεις σε εθνικό επίπεδο
- Διεθνής συνεργασία και συντονισμός
- Νομολογία

Αίνα Χατζησθανασίου

17:30 Αφίξη της πρώτης ημέρας του σεμιναρίου

Σκοπός

Αυτό το εκπαιδευτικό σεμινάριο διάρκειας 2,5 ημερών στοχεύει στο να δοθεί μια ολοκληρωμένη επισκόπηση των βασικών πτυχών της νομοθεσίας της ΕΕ και της Ελλάδας για τα απόβλητα. Έμφαση θα δοθεί στην ανάλυση των κύριων υποχρεώσεων σχετικά με τη διαχείριση των αποβλήτων όπως αποτυπώνονται στην Οδηγία-Πλαίσιο για τα απόβλητα, καθώς και στις διατάξεις των νομοθετημάτων που ρυθμίζουν συγκεκριμένους τύπους αποβλήτων ή ειδικές διαδικασίες επεξεργασίας τους. Επιπλέον, έμφαση θα δοθεί στην προστασία του περιβάλλοντος από τα απόβλητα μέσω του ποινικού δικαίου τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε εθνικό επίπεδο. Με την εξέταση αυτών των ζητημάτων το σεμινάριο φιλοδοξεί να διευκολύνει το έργο των δικαστών και εισαγγελέων στη διαχείριση μελλοντικών υποθέσεων σε αυτόν τον τομέα.

Συμμετέχοντες

Ελληνες δικαστές και εισαγγελείς που ασχολούνται με υποθέσεις περιβαλλοντικού δικαίου

Χώρος διεξαγωγής

Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών (ΕΔΣΙ)
Τέρμα Ικάρων, Φοίνικας Καλαμαριά
Θεσσαλονίκη

Υπεύθυνοι επικοινωνίας

Δρ. Κλεονίκη Παυκλή
Υπεύθυνη Προγράμματος
«Εθνικό Δίκαιο Περιβάλλοντος»
E-mail: kpavlikl@era.int

Uta Ellerhorst
Βοηθός
E-mail: ue Ellerhorst@era.int

Πέμπτη, 15 Ιουνίου 2023

09:30 Έναρξη
Κλεονίκη Παυκλή

II. ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ: ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

- 09:35 Νομοθεσία για τη διαχείριση αποβλήτων στην Ελλάδα:
Αθανάσιος Τσαόρας
- 10:45 Συζήτηση
- 11:00 Διάλειμμα για καφέ
- 11:30 Εφαρμογή της νομοθεσίας για τα απόβλητα:
Νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας για τη διαχείριση αποβλήτων
Ελένα Μουριγιό
- 12:45 Συζήτηση
- 13:00 Διάλειμμα για μεσημεριανό γεύμα
- 14:00 Ποινική προστασία από παράνομη διάθεση (απόρριψη) αποβλήτων
Γιώργιος Αλμπάρος
- 15:15 Συζήτηση
- 15:30 Διάλειμμα για καφέ
- 16:00 Περιπτώσιολογική μελέτη (case study) σχετικά με παραβάσεις και εγκλήματα στον τομέα διαχείρισης αποβλήτων στην Ελλάδα
- Εισαγωγή στην άσκηση
 - Ομάδες εργασίας
 - Συζήτηση
- Γιώργιος Αλμπάρος και Ελένα Μουριγιό
- 17:30 Τέλος της δεύτερης ημέρας του σεμιναρίου

Παρασκευή, 16 Ιουνίου 2023

09:00 Έναρξη
Κλεονίκη Παυκλή

III. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

- 09:05 Προβλήματα και προκλήσεις από τη διαχείριση αποβλήτων στην πράξη
Αντώνης Μουράπουλος
- 10:15 Συζήτηση
- 10:30 Διάλειμμα για καφέ
- 11:00 Ο ρόλος του εθνικού δικαστή και εισαγγελέα στην επιβολή της νομοθεσίας για τα απόβλητα και την καταπολέμηση των εγκλημάτων στον τομέα των αποβλήτων - Έμφαση στη διαδικασία υποβολής προδικαστικού ερωτήματος
Mathias Keller
- 12:30 Αξιολόγηση του σεμιναρίου
Κλεονίκη Παυκλή
- 12:45 Τέλος του σεμιναρίου

Το πρόγραμμα μπορεί να τροποποιηθεί.
Για ενημερώσεις του προγράμματος: www.era.int.

Παράρτημα II: Υπόβαθρο που πρέπει να περιέχεται στο πακέτο για τον χρήστη

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΤΗΣ ΕΕ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ – ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Εκπαιδευτικό σεμινάριο για δικαστές και εισαγγελείς

Θεσσαλονίκη, 14-16 Ιουνίου 2023

Με την υποστήριξη του προγράμματος "Συνεργασία με εθνικούς δικαστές στον τομέα του περιβαλλοντικού δικαίου" της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περιεχόμενα

Γενικές πληροφορίες

- Κατάλογος εισηγητών
- Κατάλογος συμμετεχόντων

II. Συμμετοχές εισηγητών

- Κλεονίκη Πουϊκλή	
	• Βιογραφικό σημείωμα • Εισήγηση: Σύντομη επισκόπηση των νομικών εργαλείων της ΕΕ στον τομέα των αποβλήτων • Εισήγηση: Προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου
- Vojtech Vomacka	

	• Βιογραφικό σημείωμα • Εισήγηση: Παράνομη επεξεργασία και διαχείριση αποβλήτων • Εισήγηση: Παράνομη μεταφορά αποβλήτων
<i>- Λίνα Χατζηαθανασίου</i>	
	• Βιογραφικό σημείωμα • Εισήγηση: Έρευνα, δίωξη και επιβολή ποινών για εγκλήματα στον τομέα των αποβλήτων
<i>- Matthias Keller</i>	
	• Βιογραφικό σημείωμα • Περιπτωσιολογική μελέτη (case study): Παράνομη διάθεση αποβλήτων σε σύνδεση με την οδηγία για την περιβαλλοντική ευθύνη • Εισήγηση: Ο ρόλος του εθνικού δικαστή και εισαγγελέα στην επιβολή της νομοθεσίας για τα απόβλητα και την καταπολέμηση των εγκλημάτων στον τομέα των αποβλήτων - Έμφαση στη διαδικασία υποβολής προδικαστικού ερωτήματος
<i>- Αθανάσιος Τσιούρας</i>	
	• Βιογραφικό σημείωμα • Εισήγηση: Νομοθεσία για τη διαχείριση αποβλήτων στην Ελλάδα
<i>- Έλενα Μουργιά</i>	
	• Βιογραφικό σημείωμα • Εισήγηση: Εφαρμογή της νομοθεσίας για τα απόβλητα - Νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας για τη διαχείριση αποβλήτων • Περιπτωσιολογική μελέτη (case study): Παραβάσεις και εγκλήματα στον τομέα διαχείρισης αποβλήτων στην Ελλάδα
<i>- Γεώργιος Αλμπούρας</i>	
	• Βιογραφικό σημείωμα • Εισήγηση: Ποινική προστασία από παράνομη διάθεση (απόρριψη) αποβλήτων • Περιπτωσιολογική μελέτη (case study): Παραβάσεις και εγκλήματα στον τομέα διαχείρισης αποβλήτων στην Ελλάδα
<i>- Αντώνης Μαυρόπουλος</i>	
	• Βιογραφικό σημείωμα • Εισήγηση: Προβλήματα και προκλήσεις από τη διαχείριση αποβλήτων στην πράξη

III. Υποστηρικτικό υλικό

I. Ευρωπαϊκή νομοθεσία για τα απόβλητα

a.) Έγγραφα πολιτικής της ΕΕ

1	<u>Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με την εφαρμογή και τον αντίκτυπο στο περιβάλλον και τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς της οδηγίας 2006/66/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Σεπτεμβρίου 2006, για τις ηλεκτρικές στήλες και τους συσσωρευτές και τα απόβλητα ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών και για την κατάργηση της οδηγίας 91/157/ΕΟΚ, Βρυξέλλες, 9.4.2019, COM(2019) 166 final.</u>	ONLINE
2	<u>Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής σχετικά με την αξιολόγηση της οδηγίας 2006/66/EK για τις ηλεκτρικές στήλες και τους συσσωρευτές και τα απόβλητα ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών και για την κατάργηση της οδηγίας 91/157/ΕΟΚ, Βρυξέλλες, 9.4.2019, COM(2019) 1300 final.</u>	ONLINE
3	<u>Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με την εφαρμογή του σχεδίου δράσης για την κυκλική οικονομία, Βρυξέλλες, 4.3.2019, COM(2019) 190 final.</u>	ONLINE
4	<u>Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την τεχνική καθοδήγηση για την ταξινόμηση των αποβλήτων (2018/C 124/01), 9 Απριλίου 2018</u>	ONLINE
5	<u>Ανακοίνωση για την απόσυρση του Ηνωμένου Βασιλείου από τη νομοθεσία της ΕΕ για τα απόβλητα, 8 Φεβρουαρίου 2018</u>	ONLINE
6	<u>COM(2018) 32 final, Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με την εφαρμογή της δέσμης μέτρων για την κυκλική οικονομία: επιλογές για την αντιμετώπιση της διασύνδεσης μεταξύ της νομοθεσίας για τα χημικά προϊόντα, τα προϊόντα και τα απόβλητα, 16 Ιανουαρίου 2018.</u>	ONLINE
7	<u>COM(2018) 29 final, Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με ένα πλαίσιο παρακολούθησης της κυκλικής οικονομίας, 16 Ιανουαρίου 2018.</u>	ONLINE
8	<u>COM(2018) 28 final, Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών - Ευρωπαϊκή στρατηγική για τα πλαστικά σε μια κυκλική οικονομία, 16 Ιανουαρίου 2018.</u>	ONLINE
9	<u>COM(2018) 35 final, Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σχετικά με τον αντίκτυπο της χρήσης οξοαποικοδομήσιμων πλαστικών, συμπεριλαμβανομένων των οξοαποικοδομήσιμων πλαστικών σακουλών μεταφοράς, στο περιβάλλον, 16 Ιανουαρίου 2018.</u>	ONLINE

10	<u>COM(2017) 33 final, Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με την εφαρμογή του σχεδίου δράσης για την κυκλική οικονομία, 26 Ιανουαρίου 2017.</u>	ONLINE
11	<u>Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών. Κλείνοντας τον κύκλο - Ένα σχέδιο δράσης της ΕΕ για την κυκλική οικονομία, COM/2015/614 τελικό 02.12.2015, Δέσμη μέτρων για την κυκλική οικονομία (2015)</u>	ONLINE

β.) Νομοθεσία της ΕΕ

12	<u>Οδηγία (ΕΕ) 2019/904 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, για τη μείωση των επιπτώσεων ορισμένων πλαστικών προϊόντων στο περιβάλλον (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)</u>	ONLINE
13	<u>Οδηγία (ΕΕ) 2018/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2018, για την τροποποίηση της οδηγίας 94/62/ΕΚ για τις συσκευασίες και τα απόβλητα συσκευασίας (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)</u>	ONLINE
14	<u>Οδηγία (ΕΕ) 2018/851 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2018, για την τροποποίηση της οδηγίας 2008/98/ΕΚ για τα απόβλητα (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)</u>	ONLINE
15	<u>Οδηγία (ΕΕ) 2018/850 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2018, για την τροποποίηση της οδηγίας 1999/31/ΕΚ σχετικά με την υγειονομική ταφή των αποβλήτων (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)</u>	ONLINE
16	<u>Οδηγία (ΕΕ) 2018/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2018, για την τροποποίηση της οδηγίας 2000/53/ΕΚ για τα οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους, της οδηγίας 2006/66/ΕΚ για τις ηλεκτρικές στήλες και τους συσσωρευτές και τα απόβλητα ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών και της οδηγίας 2012/19/ΕΕ για τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)</u>	ONLINE
17	<u>COM(2018) 340 final, Πρόταση ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για τη μείωση των επιπτώσεων ορισμένων πλαστικών προϊόντων στο περιβάλλον, 28 Μαΐου 2018 (Πρόταση οδηγίας για τα πλαστικά μιας χρήσης)</u>	ONLINE
18	<u>COM(2018) 33 final, Πρόταση ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με τις λιμενικές εγκαταστάσεις υποδοχής για την παράδοση αποβλήτων από πλοία, την κατάργηση της οδηγίας 2000/59/ΕΚ και την τροποποίηση της οδηγίας 2009/16/ΕΚ και της οδηγίας 2010/65/ΕΕ, 16 Ιανουαρίου 2018</u>	ONLINE
19	<u>Οδηγία (ΕΕ) 2015/1127 της Επιτροπής, της 10ης Ιουλίου 2015, για την τροποποίηση του παραρτήματος II της οδηγίας 2008/98/ΕΚ του</u>	ONLINE

	<u>Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών</u>	
20	<u>Απόφαση της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2014, για την τροποποίηση της απόφασης 2000/532/ΕΚ σχετικά με τον κατάλογο αποβλήτων σύμφωνα με την οδηγία 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, 2014/955/ΕΕ</u>	ONLINE
21	<u>ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 1257/2013 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 20ής Νοεμβρίου 2013 για την ανακύκλωση πλοίων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 και της οδηγίας 2009/16/ΕΚ</u>	ONLINE
22	<u>ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 1179/2012 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 10ης Δεκεμβρίου 2012 σχετικά με τη θέσπιση κριτηρίων για τον προσδιορισμό του πότε τα γυάλινα θραύσματα παύουν να αποτελούν απόβλητα σύμφωνα με την οδηγία 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου</u>	ONLINE
23	<u>ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 333/2011 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ, της 31ης Μαρτίου 2011, για τη θέσπιση κριτηρίων που καθορίζουν πότε ορισμένοι τύποι θραυσμάτων μετάλλων παύουν να αποτελούν απόβλητα σύμφωνα με την οδηγία 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου</u>	ONLINE
24	<u>ΟΔΗΓΙΑ 2012/19/ΕΕ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 4ης Ιουλίου 2012 για τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ)</u>	ONLINE
25	<u>Οδηγία 2011/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2011, για τον περιορισμό της χρήσης ορισμένων επικίνδυνων ουσιών σε ηλεκτρικό και ηλεκτρονικό εξοπλισμό</u>	ONLINE
26	<u>Οδηγία 2010/75 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, για τις βιομηχανικές εκπομπές (ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης) (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ), οδηγία IED</u>	ONLINE
27	<u>ΟΔΗΓΙΑ 2008/98/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 19ης Νοεμβρίου 2008 για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών (καταργούνται: οι οδηγίες 2006/12/ΕΚ, 91/689/ΕΟΚ και 75/439/ΕΟΚ) (οδηγία-πλαίσιο για τα απόβλητα)</u>	ONLINE
28	<u>Οδηγία 2006/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2006, για τη διαχείριση των αποβλήτων της εξορυκτικής βιομηχανίας και την τροποποίηση της οδηγίας 2004/35/ΕΚ - Δήλωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής</u>	ONLINE
29	<u>ΟΔΗΓΙΑ 2006/66/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 6ης Σεπτεμβρίου 2006 για τις ηλεκτρικές στήλες και τους συσσωρευτές και τα απόβλητα ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών και για την κατάργηση της οδηγίας 91/157/ΕΟΚ</u>	ONLINE
30	<u>ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 14ης Ιουνίου 2006 για τις μεταφορές αποβλήτων</u>	ONLINE

31	<u>ΟΔΗΓΙΑ 2000/53/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 18ης Σεπτεμβρίου 2000 για τα οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους</u>	ONLINE
32	<u>ΟΔΗΓΙΑ 1999/31/ΕΚ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 26ης Απριλίου 1999 για την υγειονομική ταφή των αποβλήτων</u>	ONLINE
33	<u>Οδηγία 94/62/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1994, για τις συσκευασίες και τα απόβλητα συσκευασίας</u>	ONLINE
34	<u>Οδηγία 86/278/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Ιουνίου 1986, σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος, και ιδίως του εδάφους, κατά τη χρήση της ιλύος λυμάτων στη γεωργία.</u>	ONLINE
35	<u>Οδηγία 75/442/ΕΟΚ του Ιουλίου 1975 για τα απόβλητα</u>	ONLINE

γ.) Νομολογία της ΕΕ

36	<u>C-842/18, απόφαση του Δικαστηρίου (όγδοο τμήμα) της 5ης Δεκεμβρίου 2019, Επιτροπή κατά Ισπανίας</u>	ONLINE
37	<u>C-634/17 Απόφαση του Δικαστηρίου (πέμπτο τμήμα) της 23ης Μαΐου 2019, ReFood GmbH & Co. KG κατά Landwirtschaftskammer Niedersachsen</u>	ONLINE
38	<u>C-689/17 Απόφαση του Δικαστηρίου (πέμπτο τμήμα) της 16ης Μαΐου 2019, Conti 11. Container Schifffahrts-GmbH & Co. KG Ms "MSC Flaminia" κατά Land Niedersachsen</u>	ONLINE
39	<u>C-60/18 Απόφαση του Δικαστηρίου (δεύτερο τμήμα) της 28ης Μαρτίου 2019, Tallinna Vesi AS κατά Keskkonnaamet</u>	ONLINE
40	<u>Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-487/17 έως C-489/17 Απόφαση του Δικαστηρίου (δέκτο τμήμα) της 28ης Μαρτίου 2019, Alfonso Verlezza</u>	ONLINE
41	<u>C-498/17 Απόφαση του Δικαστηρίου (πέμπτο τμήμα) της 21ης Μαρτίου 2019, Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά Ιταλικής Δημοκρατίας</u>	ONLINE
42	<u>C-399/17 Απόφαση του Δικαστηρίου (πρώτο τμήμα) της 14ης Μαρτίου 2019, Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας</u>	ONLINE
43	<u>C-626/16 Απόφαση του Δικαστηρίου (τέταρτο τμήμα) της 4ης Ιουλίου 2018, Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά Σλοβακικής Δημοκρατίας</u>	ONLINE
44	<u>C-104/17, απόφαση του Δικαστηρίου (ένατο τμήμα) της 15ης Μαρτίου 2018, SC Cali Espru SRL κατά Administrația Fondului pentru Mediu</u>	ONLINE
45	<u>C-335/16 Απόφαση του Δικαστηρίου (έκτο τμήμα) της 30ής Μαρτίου 2017, VG Čistoća d.o.o. κατά Đuro Vladika και Ljubica Vladika</u>	ONLINE
46	<u>C-313/15 Απόφαση του Δικαστηρίου (τρίτο τμήμα) της 10ης Νοεμβρίου 2016, Eco-Emballages SA κ.λπ. κατά Sphère France SAS κ.λπ. και Melitta France SAS κ.λπ. κατά Ministre de l'Écologie, du Développement durable et de l'Énergie</u>	ONLINE
47	<u>C-147/15 Απόφαση του Δικαστηρίου (τέταρτο τμήμα) της 28ης Ιουλίου 2016, Città Metropolitana di Bari, πρώην Provincia di Bari κατά Edilizia Mastrodonato Srl</u>	ONLINE

48	<u>C-69/15 Απόφαση του Δικαστηρίου (τέταρτο τμήμα) της 9ης Ιουνίου 2016, Nutrivet D.O.O.O.E.L. κατά Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főfelügyτελείας</u>	ONLINE
49	<u>C-487/14 Απόφαση του Δικαστηρίου (έβδομο τμήμα) της 26ης Νοεμβρίου 2015, SC Total Waste Recycling SRL κατά Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főfelügyτελείας</u>	ONLINE
50	<u>C-198/14 Απόφαση του Δικαστηρίου (πέμπτο τμήμα) της 12ης Νοεμβρίου 2015, Valev Visnapuu κατά Kihlakunnansyyttäjä και Suomen valtio - Tulli-hallitus</u>	ONLINE
51	<u>C-369/14 Απόφαση του Δικαστηρίου (τρίτο τμήμα) της 16ης Ιουλίου 2015, Sommer Antriebs- und Funktechnik GmbH κατά Rademacher Geräte-Elektronik GmbH & Co. KG</u>	ONLINE
52	<u>C- 551/13 Απόφαση του Δικαστηρίου (έκτο τμήμα) της 18ης Δεκεμβρίου 2014, SETAR κατά Comune di Quartu S. Elena.</u>	ONLINE
53	<u>C-225/13, απόφαση του Δικαστηρίου (δεύτερο τμήμα) της 9ης Απριλίου 2014, Ville d'Ottignies-Louvain-la-Neuve</u>	ONLINE
54	<u>C-292/12 Απόφαση του Δικαστηρίου (πέμπτο τμήμα) της 19ης Δεκεμβρίου 2013, Ragn-Sells AS κατά Sillamäe Linnavalitsus.</u>	ONLINE
55	<u>Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-241/12 και C-242/12 Απόφαση του Δικαστηρίου (πρώτο τμήμα) της 12ης Δεκεμβρίου 2013. Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV et Belgian Shell NV.</u>	ONLINE
56	<u>C-113/12 Απόφαση του Δικαστηρίου (τέταρτο τμήμα) της 3ης Οκτωβρίου 2013. Donal Brady κατά Environmental Protection Agency.</u>	ONLINE
57	<u>C-358/11 Απόφαση του Δικαστηρίου (δεύτερο τμήμα) της 7ης Μαρτίου 2013. Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen liikenne ja infra-struktuuri -vastualue v Lapin luonnonsuojelupiiri ry.</u>	ONLINE
58	<u>C-209/09 Απόφαση του Δικαστηρίου (όγδοο τμήμα) της 25ης Φεβρουαρίου 2010. Lahti Energia</u>	ONLINE
59	<u>C-297/08, απόφαση του Δικαστηρίου (τέταρτο τμήμα) της 4ης Μαρτίου 2010, Επιτροπή κατά Ιταλίας</u>	ONLINE
60	<u>C-286/08 Απόφαση του Δικαστηρίου (πέμπτο τμήμα) της 10ης Σεπτεμβρίου 2009. Επιτροπή κατά Ελλάδος</u>	ONLINE
61	<u>C-254/08 Απόφαση του Δικαστηρίου (δεύτερο τμήμα) της 16ης Ιουλίου 2008. Hotel Futura κ.λπ. κατά Comune di Casoria.</u>	ONLINE
62	<u>C-188/07 Απόφαση του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 24ης Ιουνίου 2008. Commune de Mesquer κατά Total France SA, Total International Ltd.</u>	ONLINE
63	<u>C-252/05 Απόφαση του Δικαστηρίου (δεύτερο τμήμα) της 10ης Μαΐου 2007. Thames Water Utilities.</u>	ONLINE
64	<u>C-215/04 Απόφαση του Δικαστηρίου (πρώτο τμήμα) της 16ης Φεβρουαρίου 2006. Marius Pedersen A/S κατά Miljøstyrelsen.</u>	ONLINE
65	<u>C-208/04 Διάταξη του Δικαστηρίου (πέμπτο τμήμα) της 28ης Ιανουαρίου 2005. Inter-environnement Wallonie κατά Région wallonne. (μόνο στα γαλλικά)</u>	ONLINE
66	<u>C-449/03, Απόφαση του Δικαστηρίου (πέμπτο τμήμα) της 10ης Μαρτίου 2005, Επιτροπή κατά Γαλλίας (μόνο στα γαλλικά)</u>	ONLINE

67	C-6/03 Απόφαση του Δικαστηρίου (πρώτο τμήμα) της 14ης Απριλίου 2005. <i>Deponiezweckverband Eiterköpfe κατά Land Rheinland-Pfalz</i>.	ONLINE
68	C-309/02 Απόφαση του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 14ης Δεκεμβρίου 2004. <i>Radlberger κατά Land Baden-Württemberg</i>.	ONLINE
69	C-463/01 Απόφαση του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 14ης Δεκεμβρίου 2004. <i>Επιτροπή κατά Αλμανίας</i>.	ONLINE
70	C-457/02 Απόφαση του Δικαστηρίου (δεύτερο τμήμα) της 11ης Νοεμβρίου 2004. <i>Antonio Niselli</i>.	ONLINE
71	C-1/03 Απόφαση του Δικαστηρίου (δεύτερο τμήμα) της 7ης Σεπτεμβρίου 2004. <i>Van de Walle et autres κατά Texaco Belgique</i>.	ONLINE
72	C-494/01 Απόφαση του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 26ης Απριλίου 2005, <i>Επιτροπή κατά Ιρλανδίας</i>	ONLINE
73	C-114/01 Απόφαση του Δικαστηρίου (έκτο τμήμα) της 11ης Σεπτεμβρίου 2003. <i>AvestaPolarit Chrome Oy</i>.	ONLINE
74	C-177/01 Απόφαση του Δικαστηρίου (τέταρτο τμήμα) της 6ης Ιουνίου 2002. <i>Επιτροπή κατά Γαλλίας</i>.	ONLINE
75	C- 9/00 Απόφαση του Δικαστηρίου (έκτο τμήμα) της 18ης Απριλίου 2002. <i>Palin Granit</i>.	ONLINE
76	C-203/96 Απόφαση του Δικαστηρίου (έκτο τμήμα) της 25ης Ιουνίου 1998. <i>Chemische Afvalstoffen Dusseldorp BV e.a.</i>	ONLINE
77	Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-304/94, C-330/94, C-342/94 και C-224/95 Απόφαση του Δικαστηρίου (έκτο τμήμα) της 25ης Ιουνίου 1997. <i>Euro Tom-besi e.a.</i>	ONLINE
78	C-187/93 Απόφαση του Δικαστηρίου της 28ης Ιουνίου 1994. <i>Parlement κατά Conseil</i>.	ONLINE
79	C-118/86 Απόφαση του Δικαστηρίου (πέμπτο τμήμα) της 6ης Οκτωβρίου 1987. <i>Nertsvoederfabriek Netherland BV</i>.	ONLINE
80	C-240/83 Απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Φεβρουαρίου 1985. <i>Association des brûleurs d'huiles usagées</i>.	ONLINE
81	C-295/82 Απόφαση του Δικαστηρίου (τρίτο τμήμα) της 9ης Φεβρουαρίου 1984. - <i>Groupeement d'Intérêt Economique "Rhône-Alpes Huiles"</i>	ONLINE
82	C-172/82 Απόφαση του Δικαστηρίου (τρίτο τμήμα) <i>Syndicat national des fabricants raffineurs d'huile</i>	ONLINE

d.) Μελέτες, εκθέσεις, έγγραφα

83	Έκθεση ΕΟΠ αριθ. 2/2019, Έκθεση ανασκόπησης των πολιτικών πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων στην Ευρώπη με έμφαση στον τρόπο με τον οποίο οι πολιτικές αυτές προσεγγίζουν το ζήτημα των πλαστικών και των πλαστικών αποβλήτων, 2019	ONLINE
84	Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Στρατηγική για τα πλαστικά σε μια κυκλική οικονομία, φυλλάδιο, 2018	ONLINE
85	Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον (UNEP), <i>Marine Plastic Debris and Microplastics - Global lessons and research to inspire action and guide policy change</i>, Ναϊρόμπι, 2016.	ONLINE

II. Περιβαλλοντικό ποινικό δίκαιο

α.) Νομοθεσία, έγγραφα, μελέτες, εκθέσεις

86	<u>Οδηγία 2008/99/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, για την προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου (οδηγία για το περιβαλλοντικό έγκλημα)</u>	ONLINE
87	<u>WasteForce Crime Alert Report, 2019</u>	ONLINE
88	<u>ENPE: Santioning Environmental Crime (WG4), Second-stage intermin Report: international cooperation and specialisation of the judiciary, Μάρτιος 2019</u>	ONLINE
89	ENPE/EUFJE Life + project, WG4 Παρουσίαση: <u>1.0</u> Παρουσίαση:2.0 Παρουσίαση: <u>3.0</u>	ONLINE
90	<u>The State of Knowledge of Crimes that have Serious Impacts on the Environment (Η κατάσταση της γνώσης των εγκλημάτων που έχουν σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον), έκδοση του ΟΗΕ για το περιβάλλον, 2018</u>	ONLINE
91	<u>Το έγκλημα από τρεις εγκληματολογικές προοπτικές. Επιπτώσεις για τον έλεγχο του εγκλήματος και την πρόληψη της βλάβης, L. Bisschop and W. Huisman, Waste, 2018</u>	ONLINE
92	<u>Ενημερωτικό δελτίο ENPE, έκδοση 8th, Δεκέμβριος 2018</u>	ONLINE
93	<u>ENPE: Επιβολή κυρώσεων για το περιβαλλοντικό έγκλημα (WG4), διωκτικές και δικαστικές πρακτικές, Μάρτιος 2018</u>	ONLINE
94	<u>Μελέτη σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 2008/99/EK για την προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου</u>	ONLINE
95	<u>Έκθεση της Ιντερπόλ για το έγκλημα της ρύπανσης</u>	ONLINE
96	<u>The role of EU Agencies in combating transnational environmental crime: new challenges for EUjust and Europol, Transnational Crime, V. Mitsilegas & F. Giuffrida, 2017</u>	ONLINE
97	<u>UNEP, Interpol: Η άνοδος του περιβαλλοντικού εγκλήματος, μια αυξανόμενη απειλή για τους φυσικούς πόρους, την ειρήνη, την ανάπτυξη και την ασφάλεια, 2016.</u>	ONLINE
98	EnviCrimeNet, Έκθεση για το περιβαλλοντικό έγκλημα, Χάγη, 2016	ONLINE
99	<u>EUROJUST, Στρατηγικό σχέδιο για το περιβαλλοντικό έγκλημα, Έκθεση, 2014</u>	ONLINE
100	<u>Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Οδηγία για τα οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους (OTKZ): αξιολόγηση της τρέχουσας κατάστασης εφαρμογής από τα κράτη μέλη, Μάρτιος 2007</u>	ONLINE
101	<u>Σύμβαση του ΟΗΕ για το διεθνικό οργανωμένο έγκλημα (Σύμβαση του Παλέρμο), 2000</u>	ONLINE

β.) Πρόσθετη νομολογία

102	C-21/19, Πληροφορίες για την υπόθεση, P.F. Kamstra Recycling	ONLINE
103	C-654/18, Πληροφορίες για την υπόθεση, Interseroh	ONLINE
104	C-689/17, απόφαση του Δικαστηρίου (πέμπτο τμήμα) της 16ης Μαΐου 2019, Conti 11. Container Schifffahrt	ONLINE
105	C-634/17, Απόφαση του Δικαστηρίου (πέμπτο τμήμα) της 23ης Μαΐου 2019, ReFood GmbH	ONLINE
106	C-624/17, απόφαση του Δικαστηρίου (δεύτερο τμήμα) της 4ης Ιουλίου 2019, Tronex BV	ONLINE
107	C-506/17, απόφαση του Δικαστηρίου (έκτο τμήμα) της 28ης Νοεμβρίου 2018, Επιτροπή κατά Σλοβενίας (στα γαλλικά)	ONLINE
108	C-498/17, Απόφαση του Δικαστηρίου (πέμπτο τμήμα) της 21ης Μαρτίου 2019, Επιτροπή κατά Ιταλίας	ONLINE
109	C-399/17, Απόφαση του Δικαστηρίου (πρώτο τμήμα) της 14ης Μαρτίου 2019, Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας	ONLINE
110	C-202/16, Απόφαση του Δικαστηρίου (δέκατο τμήμα) της 27ης Απριλίου 2017, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας	ONLINE
111	C-147/15, απόφαση του Δικαστηρίου (τέταρτο τμήμα) της 28ης Ιουλίου 2016, Città Metropolitana di Bari κατά Ediliza Mastrodonato srl	ONLINE
112	C-454/14, απόφαση του Δικαστηρίου (όνγδοο τμήμα) της 25ης Φεβρουαρίου 2016, Επιτροπή κατά Ισπανίας (στα γαλλικά)	ONLINE
113	C-369/14, απόφαση του Δικαστηρίου (τρίτο τμήμα) της 16ης Ιουλίου 2015, Sommer Antriebs- und Funktechnik	ONLINE
114	C-140/14, απόφαση του Δικαστηρίου (τρίτο τμήμα) της 16ης Ιουλίου 2015, Επιτροπή κατά Σλοβενίας (διαθέσιμη στα γαλλικά)	ONLINE
115	C-378/13, απόφαση του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 2ας Δεκεμβρίου 2014, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας	ONLINE
116	C-323/13, απόφαση του Δικαστηρίου (έκτο τμήμα) της 15ης Οκτωβρίου 2014, Επιτροπή κατά Ιταλίας (διαθέσιμη σε γαλλικά και ιταλικά)	ONLINE
117	C-196/13, απόφαση του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 2ας Δεκεμβρίου 2014, Επιτροπή κατά Ιταλίας	ONLINE
118	C-292/12, απόφαση του Δικαστηρίου (πέμπτο τμήμα) της 12ης Δεκεμβρίου 2013, Ragn-Sells	ONLINE
119	C-241/12 και C-242/12, απόφαση του Δικαστηρίου (πρώτο τμήμα) της 12ης Δεκεμβρίου 2013, Shell Nederland Verkoopmaatschappij	ONLINE
120	C-418/11, απόφαση του Δικαστηρίου (τέταρτο τμήμα) της 26ης Σεπτεμβρίου 2013, Texdata Software GmbH	ONLINE
121	C-358/11, Απόφαση του Δικαστηρίου (δεύτερο τμήμα) της 7ης Μαρτίου 2013, Lapin luonnonsuojelupiiri ry	ONLINE
122	C-1/11, απόφαση του Δικαστηρίου (τέταρτο τμήμα) της 29ης Μαρτίου 2012, Interseroh	ONLINE

123	C-210/10, απόφαση του Δικαστηρίου (πρώτο τμήμα) της 9ης Φεβρουαρίου 2012, Márton Urbán	ONLINE
124	C-64/09, απόφαση του Δικαστηρίου (πρώτο τμήμα) της 15ης Απριλίου 2010, Επιτροπή κατά Γαλλίας)	ONLINE
125	C-440/05, απόφαση του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 23ης Οκτωβρίου 2007, Επιτροπή κατά Συμβουλίου	ONLINE
126	C-176/03, Απόφαση του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 13ης Σεπτεμβρίου 2005, Επιτροπή κατά Συμβουλίου	ONLINE

III. Σχέση μεταξύ ποινικής και διοικητικής επιβολής και επιβολής κυρώσεων για περιβαλλοντικά εγκλήματα

127	C-624/17, Απόφαση του Δικαστηρίου (δεύτερο τμήμα) της 4ης Ιουλίου 2019, Tronex BV	ONLINE
128	C-596/16 και C-597/16, απόφαση του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 20ής Μαρτίου 2018, Enzo Di Puma	ONLINE
129	C-537/16, απόφαση του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 20ής Μαρτίου 2018, Garlsson Real Estate	ONLINE
130	C-535/15, απόφαση του Δικαστηρίου (τρίτο τμήμα) της 27ης Απριλίου 2017, Αμβούργο κατά Pinckernelle	ONLINE
131	C-524/15, απόφαση του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 20ής Μαρτίου 2018, Luca Menci	ONLINE
132	C-304/15, απόφαση του Δικαστηρίου (έβδομο τμήμα) της 21ης Σεπτεμβρίου 2016, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου	ONLINE
133	C-69/15, απόφαση του Δικαστηρίου (τέταρτο τμήμα) της 9ης Ιουνίου 2016, Nutrivet	ONLINE
134	C-487/14, απόφαση του Δικαστηρίου (έβδομο τμήμα) της 26ης Νοεμβρίου 2015, SC Total Waste Recycling SRL	ONLINE
135	C-184/14, απόφαση του Δικαστηρίου (τρίτο τμήμα) της 16ης Ιουλίου 2015, Α κατά Β	ONLINE
136	C-60/12, απόφαση του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 14ης Νοεμβρίου 2013, Marián Baláz	ONLINE
137	C-617/10, Απόφαση του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 26ης Φεβρουαρίου 2013, Åklagaren κατά Hans Åkerberg Fransson	ONLINE
138	C-585/10, απόφαση του Δικαστηρίου (όγδοο τμήμα) της 15ης Δεκεμβρίου 2011, Niels Møller κατά Haderslev Kommune	ONLINE
139	C-549/09, απόφαση του Δικαστηρίου (έκτο τμήμα) της 20ής Οκτωβρίου 2011, Επιτροπή κατά Γαλλίας (διαθέσιμη μόνο στα γαλλικά)	ONLINE
140	C-45/08, απόφαση του Δικαστηρίου (τρίτο τμήμα) της 23ης Δεκεμβρίου 2019, Spector Photo Group	ONLINE
141	C-304/02, Απόφαση του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 12ης Ιουλίου 2005, Επιτροπή κατά Γαλλίας	ONLINE
142	C-494/01, Απόφαση του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 26ης Απριλίου 2005, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας	ONLINE

143	C-210/00, απόφαση του Δικαστηρίου (πέμπτο τμήμα) της 11ης Ιουλίου 2011, Käserei Champignon Hofmeister	ONLINE
-----	---	--------